

Vlaams
Parlement

ingediend op **17** (2015-2016) – Nr. 2-L
29 april 2016 (2015-2016)

Toelichtingen

bij de aanpassing van de middelenbegroting
en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2016

Toelichting per programma

Beleidsdomein L:
Leefmilieu, Natuur en Energie

Inhoudstafel

BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU, NATUUR EN ENERGIE

DEEL 1: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN.....	3
DEEL 2: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S	5
PROGRAMMA LA – DEPARTEMENT LNE.....	5
PROGRAMMA LA – INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK	5
PROGRAMMA LA – AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS	6
PROGRAMMA LA – VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP.....	6
PROGRAMMA LC – EEN MAATSCHAPPELIJK GEDRAGEN EN GEINTEGREERD OMGEVINGSBELEID VOOR EEN KWALITEITSVOLLE LEEFOMGEVING	7
PROGRAMMA LE – VOEREN VAN EEN DUURZAAM ENERGIEBELEID WAARBIJ DE ECONOMISCHE, SOCIALE EN ECOLOGISCHE BELANGEN VAN ENERGIE OPTIMAAL SAMENSPOREN	7
PROGRAMMA LF – VLAANDEREN ALS VOORLOPER BINNEN EUROPA: NAAR EEN STERK EN DOORDACHT DIERENWELZIJNSBELEID	8
DEEL 3: INHOUDELIJKE TOELICHTING BIJ ELK VAN DE ENTITEITEN	9
A. DEPARTEMENT LNE.....	9
B. IVA'S ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID.....	24
B.1. INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK (INBO)	24
B.2. AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB).....	25
B.3. VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP	29
C. IVA'S MET RECHTSPERSONLIJKHEID.....	34
C.1. OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM).....	34
C.2. VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM).....	40
D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A	47
D.1. GRINDFONDS.....	47
E. EVA's.....	48
E.1. VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	48
E.2. VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)	55
F. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE B.....	56
F.1. DE WATERGROEP	56
G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN	58
G.1. SAR MINARAAD	58
H. EIGEN VERMOGENS.....	59
H.1. EIGEN VERMOGEN VAN HET INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (EV INBO).....	59
H.2. ONDERSTEUNEND CENTRUM VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (OC ANB).....	60
K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN	61
K.1. VLAAMSE MILIEUHOLDING NV	61

BELEIDSDOMEIN L LEEFMILIEU, NATUUR EN ENERGIE

DEEL 1: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN

Saldi-berekening – Totaal beleids- en betaalkredieten (in duizend euro)

Leefmilieu, Natuur en Energie		BA 2016
Beleidskredieten	=	1.207.509
Betaalkredieten	=	1.170.128

Saldi-berekening – Beleidskredieten ministeries (in duizend euro)

Leefmilieu, Natuur en Energie		BA 2016
Vastleggingskredieten (VAK)	+	692.970
Voorziene ontvangsten uit begrotingsfondsen (TO)	+	388.794
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	57.230
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring & correcties	-	535.022
TOTAAL	=	489.512

Saldi-berekening – Betaalkredieten ministeries (in duizend euro)

Leefmilieu, Natuur en Energie		BA 2016
Vereffeningskredieten (VEK)	+	698.920
Variabele kredieten (VRK)	+	350.041
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	57.210
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring & correcties	-	492.839
TOTAAL	=	498.912

Saldi-berekening – Beleidskredieten te consolideren instellingen (in duizend euro)

Leefmilieu, Natuur en Energie		BA2016
Instellingen met beleid en betaal-uitgavenzijde		
Gesplitste vastleggingskredieten	+	791.232
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	2.257
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	58.180
Interne verrichtingen	-	34.048
SUBTOTAAL		696.747
Instellingen met enkel betaal-uitgavenzijde		
Vereffeningskredieten	+	164.457
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	37.500
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	0
Interne verrichtingen	-	105.707
Vastleggingsmachtigingen + Vastleggingskredieten - Correlatieve kredieten - Vereffeningskredieten	+	0
SUBTOTAAL	=	21.250
TOTAAL	=	717.997

Saldi-berekening – Betaalkredieten te consolideren instellingen (in duizend euro)

Leefmilieu, Natuur en Energie		BA2016
Vereffeningskredieten	+	1.272.939
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	39.757
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	59.699
Interne verrichtingen	-	502.267
TOTAAL	=	671.216

DEEL 2: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S
--

PROGRAMMA LA – DEPARTEMENT LNE

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS-OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	85	364	0
BO 2016	34	500	0
Bijstelling BA 2016	0	460	0
BA 2016	34	960	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	45.956	45.854	538	
BO 2016	48.693	48.851	500	0
Bijstelling BA 2016	- 1.445	- 1.417	460	0
BA 2016	47.248	47.434	960	0

PROGRAMMA LA – INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS-OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	0	0
BO 2016	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0
BA 2016	0	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	11.191	11.170	0	
BO 2016	10.978	10.978	0	0
Bijstelling BA 2016	147	147	0	0
BA 2016	11.125	11.125	0	0

PROGRAMMA LA – AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	0	0
BO 2016	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0
BA 2016	0	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	39.336	39.267	0	
BO 2016	38.836	38.836	0	0
Bijstelling BA 2016	140	140	0	0
BA 2016	38.976	38.976	0	0

PROGRAMMA LA – VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	0	0
BO 2016	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0
BA 2016	0	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	5.513	5.587	0	
BO 2016	5.992	6.229	0	0
Bijstelling BA 2016	37	37	0	0
BA 2016	6.029	6.266	0	0

**PROGRAMMA LC – EEN MAATSCHAPPELIJK GEDRAGEN EN
GEINTEGREERD OMGEVINGSBELEID VOOR EEN KWALITEITSVOLLE
LEEFOMGEVING**

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	36.084	6.594	0
BO 2016	775	9.468	0
Bijstelling BA 2016	0	67.942	0
BA 2016	775	77.410	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	442.411	441.203	14.813	22.796
BO 2016	486.776	488.304	12.244	23.820
Bijstelling BA 2016	- 4.593	- 3.334	70.458	5
BA 2016	482.183	484.970	82.702	23.825

**PROGRAMMA LE – VOEREN VAN EEN DUURZAAM ENERGIEBELEID
WAARBIJ DE ECONOMISCHE, SOCIALE EN ECOLOGISCHE BELANGEN VAN
ENERGIE OPTIMAAL SAMENSPOREN**

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	28.599	6.755	0
BO 2016	18.859	413.084	0
Bijstelling BA 2016	12.041	- 103.150	0
BA 2016	30.900	309.934	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	38.904	36.521	10.022	
BO 2016	192.784	194.738	289.180	0
Bijstelling BA 2016	- 86.079	- 85.420	- 23.291	0
BA 2016	106.705	109.318	265.889	0

**PROGRAMMA LF – VLAANDEREN ALS VOORLOPER BINNEN EUROPA:
NAAR EEN STERK EN DOORDACHT DIERENWELZIJSBELEID**

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZ ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	471	0
BO 2016	0	490	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0
BA 2016	0	490	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	446	392	226	
BO 2016	584	584	490	0
Bijstelling BA 2016	120	247	0	0
BA 2016	704	831	490	0

DEEL 3: INHOUDELIJKE TOELICHTING BIJ ELK VAN DE ENTITEITEN

A. DEPARTEMENT LNE**1. TOELICHTING PER ARTIKEL****1.1. Ontvangstenartikelen****LBO-9LAHTZZ-OW** – ontvangsten werking en toelagen

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	364	0
BO 2016	0	500	0
Bijstelling BA 2016	0	460	0
BA 2016	0	960	0

Deze toegewezen ontvangsten bestaan in hoofdzaak uit projectmiddelen die ontvangen worden in het kader van de cofinanciering van projecten lopend bij het Departement, ANB en het INBO.

Het krediet wordt verhoogd met 460 keuro dankzij de extra ontvangsten ter dekking van de loonkosten voor het EU Life Integrated Project bij ANB.

LBO-9LCHTAA-OW – ontvangsten werking en toelagen - het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten en wordt wetenschappelijk onderbouwd. we stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	521	0
BO 2016	0	1.099	0
Bijstelling BA 2016	0	- 565	0
BA 2016	0	534	0

Op het VLAREL-Fonds, het Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, worden inkomsten geboekt via de betaling van retributies voor erkenningsaanvragen en toezicht op erkenningen leefmilieu. De inkomsten aan retributies binnen dit Fonds worden geschat op 534 keuro voor 2016.

Bij het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning werd een Omgevingsfonds opgericht (artikel 11). Er werd bij de BO 2016 een raming van de inkomsten voor dossiertaks Omgevingsvergunning gemaakt ten belope van 565 keuro, maar wegens uitstel van de publicatie van het uitvoeringsbesluit van de omgevingsvergunning, zullen de dossiertaksen pas vanaf 2017 bij inwerkingtreding op dit fonds gestort worden. Daardoor blijven in 2016 de inkomsten van de VLAREM dossiertaks en taksen GGO's ten belope van 500 keuro binnenkomen op het desbetreffende artikel LBC-2LCHAAA-OW van het Minafonds (zoals in 2015). De inkomsten worden op dit artikel dus met 565 keuro verminderd.

LBO-9LCHTAI-OW – ontvangsten werking en toelagen - naar een klimaatvriendelijke samenleving: uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	- 3	0
BO 2016	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	69.777	0
BA 2016	0	69.777	0

In het kader van het Europese systeem voor emissiehandel (het EU ETS), moeten bedrijven die onder het toepassingsgebied van het EU ETS vallen, jaarlijks een hoeveelheid emissierechten inleveren a rato van hun broeikasgas uitstoot. België ontvangt in de handelsperiode 2013-2020 2,45% van deze Europese veilinginkomsten.

Nu het intra-Belgisch Klimaatakkoord is afgesloten, kunnen ook de middelen uit de Belgische veiling van emissierechten overgemaakt worden aan het Klimaatfonds. Gelet op de huidige inschattingen van de verschillende parameters (marktprijs emissierecht, inlevering,...), en rekening houdend met de update van de Eurostat Manual van 4 maart 2016 wordt een ESR-aanrekenbare ontvangst van dit jaar van 69.777 keuro geraamd. Daarnaast zullen ook de middelen van de periode 2013-2015 t.b.v. ongeveer 187 miljoen euro in het fonds gestort worden.

LBO-9LEBTAC-OW – ontvangsten werking en toelagen - impulsprojecten energiebeleid

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015			
BO 2016	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0
BA 2016	0	0	0

Het bestaande Fonds voor de uitvoering van EU-projecten onder het beheer van het departement LNE wordt uitgebreid met een afzonderlijke energiecomponent, zodat het departement ook kan inschrijven op Europese calls inzake de cofinanciering van energie-uitgaven.

1.2. Uitgavenartikelen

LBO-1LAH2AR-IS – interne stromen - SAR Minaraad

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	1.227	1.227	0	0
BO 2016	1.210	1.210	0	0
Bijstelling BA 2016	10	10	0	0
BA 2016	1.220	1.220	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LBO-1LAX2ZZ-LO – lonen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	39.607	39.405	0	0
BO 2016	42.042	42.042	0	0
Bijstelling BA 2016	- 802	- 802	0	0
BA 2016	41.240	41.240	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit budget worden de personeelsuitgaven van het departement LNE gefinancierd.

Ten opzichte van BO2016 wordt dit budget verlaagd met 802 keuro. Er wordt in het kader van de centralisatiebewegingen 792 keuro verschoven naar de kredieten van AGO (overheveling 19 koppen), 92 keuro naar het boekhoudkantoor (overheveling 2 koppen) en 116 keuro naar het Facilitair Bedrijf (overheveling 6 koppen fase 1). Daarnaast wordt het krediet verhoogd met 198 keuro ten gevolge de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten.

LBO-1LAX4ZZ-LO – lonen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	538	0
BO 2016	0	0	500	0
Bijstelling BA 2016	0	0	460	0
BA 2016	0	0	960	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Er wordt ingeschat dat er in de loop van 2016 via dit fonds een bedrag van 960 keuro zal binnenkomen (via LBO-9LAHTZZ-OW), en via dit artikel ook terug zal uitgegeven worden. Dit bedrag zal in hoofdzaak gebruikt worden ter financiering van de projectmedewerkers bij ANB werkzaam op door de EU gefinancierde projecten. De uitgaven (en inkomsten) nemen in 2016 toe met 460 keuro in het kader van het EU Life Integrated Project bij ANB.

LBO-1LAX2ZZ-WT – werking en toelagen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	5.122	5.222	0	0
BO 2016	5.441	5.599	0	0
Bijstelling BA 2016	- 653	- 625	0	0
BA 2016	4.788	4.974	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit artikel worden de algemene apparaatskosten van het departement LNE (en in veel mindere mate van de Vlaamse Raad voor Milieuhandhaving) gefinancierd.

Dit krediet wordt met 625 keuro verminderd in het kader van de centralisatiebewegingen. De overheveling van de rugzakken van 19 koppen naar AGO betreft 166 keuro, deze voor 2 koppen naar het boekhoudkantoor 18 keuro en deze naar het Facilitair Bedrijf 49 keuro voor 6 koppen. Daarnaast wordt het budget voor het LNE-aandeel in de gebouwgebonden kosten overgeheveld naar het Facilitair Bedrijf voor een totaal bedrag van 392 keuro.

Daarnaast wordt er eenmalig een budget van 28 keuro VAK overgeheveld naar VITO (LB0-1LCH2AU-IS) ter financiering van de referentietaken met betrekking tot het thema Lucht.

LB0-1LCH2AA-WT – werking en toelagen - het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten en wordt wetenschappelijk onderbouwd. we stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	7.908	7.265	0	0
BO 2016	7.533	7.131	0	0
Bijstelling BA 2016	- 17	385	0	0
BA 2016	7.516	7.516	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit begrotingsartikel financiert het departement LNE een groot aantal diverse beleidsgerelateerde uitgaven. Hiertoe wordt een budget voorzien van 7.516 keuro VAK.

Het budget wordt verlaagd met 17 keuro in het kader van een afspraak gemaakt op het Managementcomité LNE. De verschuiving naar de kredieten van ANB op artikel LD0-1LAH2ZZ-WT omvat de rugzakken horende bij de overheveling van het budget voor 2 wervingsdeskundigen.

Daarnaast wordt het VEK verhoogd met 402 keuro met compensatie vanuit LBC-3LCH2AD-WT voor vereffening van het encours op dit artikel.

LB0-1LCH4AA-WT – werking en toelagen - het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten en wordt wetenschappelijk onderbouwd. we stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	385	0
BO 2016	0	0	568	0
Bijstelling BA 2016	0	0	- 65	0
BA 2016	0	0	503	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

In 2016 wordt er binnen het VLAREL-Fonds 415 keuro voorzien voor een aanbesteding voor controles op erkende technici, voor ICT-doeleinden ter ondersteuning van de doelstellingen van het Fonds en voor VMM en OVAM uitgaven m.b.t. de VLAREL-werking.

Bij het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning werd een Omgevingsfonds opgericht (artikel 11). De middelen waarover dit Omgevingsfonds beschikt, komen binnen via het artikel LB0-9LCHTAA-OW. De middelen van het Omgevingsfonds moeten worden aangewend voor de beleidskosten die verband houden met de voorbereiding, organisatie en uitvoering van het decreet betreffende de omgevingsvergunning (zoals de ondersteuning van de lokale besturen, de organisatie van opleidingen en permanente vorming, de digitalisering van het vergunningsproces, ...). Aangezien de omgevingsvergunning nog niet in werking treedt in 2016, dienen de uitgaven ook verminderd te worden conform de ontvangsten, zodat deze operatie ESR-neutraal is (-65 keuro). Zie ook artikel LB0-9LCHTAA-OW.

LB0-1LCH2AB-WT – werking en toelagen - een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	798	777	0	0
BO 2016	821	821	0	0
Bijstelling BA 2016	0	- 30	0	0
BA 2016	821	791	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit artikel wordt aangewend in het kader van de correcte uitvoering van multilaterale verdragen inzake leefmilieu, de betaling van de Vlaamse bijdragen aan de werking van intern-Belgische samenwerkingsakkoorden inzake leefmilieu en het op vrijwillige basis meewerken aan de ondersteuning van leefmilieuverdragen.

Dit artikel werd met 30 keuro VEK verminderd in functie van de betaalkalender en de uitvoeringsgraad van het VEK-budget in 2015.

LB0-1LCH2AC-WT – werking en toelagen - vergroening van de economie

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	4.685	4.983	0	0
BO 2016	6.380	6.380	0	0
Bijstelling BA 2016	4	- 29	0	0
BA 2016	6.384	6.351	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Een totaalbudget van 6.384 keuro VAK wordt voorzien voor de ondersteuning van een aantal belangrijke partnerschappen in het kader van leefmilieu- en natuurbeleid (Milieuboot, VIA-akkoorden, DAC-tewerkgestelden bij de milieu- en natuurverenigingen en Milieuzorg op School).

De generieke indexatieafspraken leiden tot een verhoging van het budget voor de DAC-tewerkgestelden met 4 keuro VAK.

Een evaluatie van de betaalkalender voor de vzw Milieuboot leidt tot een vermindering van het VEK met 29 keuro.

LBO-1LCH2AE-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - bodem en ondergrond

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	1.054	1.611	0	0
BO 2016	2.413	2.413	0	0
Bijstelling BA 2016	- 1.500	- 450	0	0
BA 2016	913	1.963	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen binnen het departement LNE heeft bij BA2016 ter subsidiëring van erosiebestrijdingsmaatregelen en voor haar specifieke werking op de algemene uitgavenbegroting een totaalbudget van 913 keuro VAK en 1.963 keuro VEK ter beschikking. Concreet betreft het de subsidies voor gemeentelijke erosiebestrijdingsinstrumenten en -maatregelen (153 keuro VAK en 1.239 keuro VEK) en de specifieke werkingsmiddelen van LNE-ALBON (760 keuro VAK en 722 keuro VEK).

Het VAK-bedrag voor de subsidiëring van erosiebestrijding wordt eenmalig met 1.500 keuro verminderd ter compensatie van hetzelfde bedrag dat bij de opmaak van de begroting 2016 werd voorzien bij de middelen van het Facilitair Bedrijf voor de bouw van de Vlaamse geotheek in het kader van de Geïntegreerde Kennissite Depot Vilvoorde. Dit heeft geen impact voor het verlenen van subsidies aan gemeenten voor erosiebestrijding in 2016, omdat het onbelast VAK-saldo van 2015 naar 2016 werd overgedragen d.m.v. een begrotingsruiter.

LBO-1LCH2AG-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - hinder

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	749	724	0	0
BO 2016	1.108	1.190	0	0
Bijstelling BA 2016	3	- 79	0	0
BA 2016	1.111	1.111	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit begrotingsartikel financiert het departement LNE vanuit de algemene uitgavenbegroting haar uitgaven gericht op het beleid inzake lokale leefkwaliteit. Er is een budget voorzien van 1.111 keuro VAK, dat in hoofdzaak ingezet wordt voor het thema Milieu & Gezondheid (4de generatie steunpunt Milieu en Gezondheid en het project Milieu & Gezondheid) (696 keuro) en de taken in het kader van de normering van zendantennes (383 keuro).

Het krediet werd enerzijds verhoogd met 3 keuro VAK en 2 keuro VEK ten gevolge van indexatie.

LBO-1LCH2AH-WT – werking en toelagen - landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	0	0
BO 2016	0	158	0	0
Bijstelling BA 2016	0	- 148	0	0
BA 2016	0	10	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De basisallocaties van dit artikel zijn uitdovend. Ze voorzien in totaal 10 keuro VEK voor het betalen van overeenkomsten en subsidies, die werden gesloten of toegekend vóór 2008, voor de voorbereiding en de uitvoering van ruilverkavelings- en landinrichtingsprojecten.

LBO-1LCH4AH-PA – participaties - landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	4.410	0
BO 2016	0	0	2.200	0
Bijstelling BA 2016	0	0	10	0
BA 2016	0	0	2.210	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit artikel is gekoppeld aan het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen. Het betreft een variabel krediet dat in de praktijk wordt aangewend voor het verlenen van terugvorderbare voorschotten aan de VLM, om de VLM in staat te stellen haar recht van voorkoop in de ruilverkavelingsprojecten effectief uit te oefenen.

Het VRK-krediet wordt bij BA2016 met 10 keuro vermeerderd ten opzichte van BO2016, zodat de ontvangsten en de uitgaven van het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen gelijk zijn.

LBO-1LCH4AI-WT – werking en toelagen - naar een klimaatvriendelijke samenleving: uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	4.306	0
BO 2016	0	0	3.217	0
Bijstelling BA 2016	0	0	37.492	0
BA 2016	0	0	40.709	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Gelet op het intrabelgische klimaatakkoord van 04/12/2015 dienen bij de aanrekenbare ontvangsten van de nieuwkomersreserve ook de aanrekenbare ontvangsten van de veiling van de Belgische emissierechten en de inkomsten vanuit de periode 2013-2015 te worden opgenomen. De inkomsten voor de periode 2016 – 2019, inclusief de middelen die gestort worden uit de periode 2013-2015, worden geraamd op 533 miljoen euro. Deze legislatuur wordt

daarvan 324 miljoen euro besteed aan intern klimaat beleid en internationale klimaatfinanciering en 209 miljoen euro in het kader van de kosten van indirect carbon leakage. Voor het begrotingsjaar 2016 wordt voor intern klimaatbeleid en internationale klimaatfinanciering een beleidskrediet van 91,7 miljoen euro uitgetrokken met een bijhorend betaalkrediet van 40.709 keuro dat in de tabel van het VRK is opgenomen.

LBO-1LCH4AP-IS – interne stromen - Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	450	0
BO 2016	0	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	32.291	0
BA 2016	0	0	32.291	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Er wordt een budget voorzien van 32.291 keuro betaalkredieten ter financiering van de engagements die de Vlaamse Regering gedaan heeft inzake het compenseren van indirecte carbon leakage.

LBO-1LCH2AT-IS – interne stromen - Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	65	65	0	0
BO 2016	65	65	0	0
Bijstelling BA 2016	250	250	0	0
BA 2016	315	315	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De referentietaken van ILVO hebben tot doel om technisch-wetenschappelijke kennis maximaal te valoriseren ten behoeve van het beleidsdomein LNE, specifieke kennishiaten bij het beleidsdomein LNE in te vullen en alle relevante onderzoeksresultaten en kennis in binnen- en buitenland te rapporteren naar het beleidsdomein LNE. Algemeen worden er twee referentietaken onderscheiden: de technisch-wetenschappelijke ondersteuning inzake luchtmissies bij landbouwactiviteiten en de technisch-wetenschappelijke ondersteuning inzake duurzame productietechnieken in de landbouw.

Er is een dringende nood om de emissiekengetallen van de verschillende diersoorten en stalsystemen te actualiseren. Correcte cijfers zijn nodig om een wetenschappelijk onderbouwd beleid op het vlak van geur en ammoniakemissies (PAS) te kunnen voeren. Het nodige budget voor deze uitbreiding van de ILVO referentietaken is 230 keuro per jaar gedurende de looptijd van het nieuwe beheersreglement ILVO, te beginnen in 2016 en 2017.

Voor het uitvoeren van passende beoordelingen voor veeteeltbedrijven is informatie noodzakelijk over de ammoniakemissies die geproduceerd worden in de bestaande en aangevraagde stallen én over de mogelijke reducerende technieken (cfr. lijst van emissiearme stalsystemen en de PAS-lijst). Om deze passende beoordelingen degelijk te adviseren heeft ANB nood aan technisch-wetenschappelijke ondersteuning die ILVO kan aanleveren. Daartoe treed ANB

voor 20 keuro toe tot de ILVO-referentietoekening die door LNE en VLM wordt gefinancierd.

LB0-1LCH2AU-IS – interne stromen - Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	2.470	2.470	0	0
BO 2016	2.470	2.470	0	0
Bijstelling BA 2016	41	41	0	0
BA 2016	2.511	2.511	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De bestaande referentietaken inzake leefmilieu bij het VITO worden verder gezet ten belope van 2.483 keuro inclusief 13 keuro bijkomende indexatie.

Er is echter onvoldoende budget beschikbaar voor de uitvoering van alle onderzoekstaken mbt de referentietoekening luchtkwaliteit van VITO. Hiertoe wordt er intern eenmalig binnen het departement LNE 28 keuro VAK (vanuit LB0-1LAX2ZZ-WT) en 28 keuro VEK (LBC-3LCH2AG-WT) vrijgemaakt.

LB0-1LCH2AV-IS – interne stromen - Openbare Afvalmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	19.265	19.265	0	0
BO 2016	18.906	18.906	0	0
Bijstelling BA 2016	279	279	0	0
BA 2016	19.185	19.185	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LB0-1LCH2AW-IS – interne stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	95.062	94.497	0	0
BO 2016	94.073	95.204	0	0
Bijstelling BA 2016	206	206	0	0
BA 2016	94.279	95.410	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LB0-1LCH5AW-IS – interne stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	23.772	23.772	0	17.870
BO 2016	25.521	25.521	0	18.460
Bijstelling BA 2016	- 3.521	- 3.521	0	- 170
BA 2016	22.000	22.000	0	18.290

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De vastleggingsmachtiging werd verminderd met 170 keuro als gevolg van compensatie naar LB0-1LCH2AW-IS.

Om de verhoogde onderhoudskosten van de nieuwe software ontwikkelingen op te vangen, wordt er bij BA 2016 een recurrente herschikking van 150 keuro naar werkingskosten ICT doorgevoerd. Voor het AWIS-project werd bij BA 2015 900 keuro gecompenseerd vanuit LBC-3LCH2AD-WT. Hiervan wordt er bij BA 2016 voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider bovenop de bij BO 2016 herschikte 130 keuro via compensatie 20 keuro herschikt naar LB0-1LCH2AW-IS.

Voor de bespreking van het correlatief krediet wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LB0-1LCH2AY-IS – interne stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	51.322	51.179	0	0
BO 2016	50.875	50.976	0	0
Bijstelling BA 2016	29	29	0	0
BA 2016	50.904	51.005	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LB0-1LCH5AY-IS – interne stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	1.103	1.103	0	1.103
BO 2016	1.523	1.523	0	1.523
Bijstelling BA 2016	145	145	0	175
BA 2016	1.668	1.668	0	1.698

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De vastleggingsmachtiging voor VLM voor investeringen in informatica (hard- en software), meubilair, materieel en voertuigen van begrotingsopmaak 2016 wordt onder constant beleid gehouden als basis. Het krediet wordt met 420 keuro verlaagd via compensatie naar begrotingsartikel LB0-1LCH2AY-IS voor geraamde kosten in het kader van MAP5, voor 2016 geraamd op 420 keuro (terugbetaling fosfaatstalen) die beter thuishoren op dat artikel. Het krediet wordt verder met

595 keuro verhoogd via compensatie vanuit hetzelfde artikel LB0-1LCH2AY-IS voor de informatiseringskost van MAP5.

Voor de bespreking van het correlatief krediet wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

LB0-1LCH2AX-IS – interne stromen - DAB Minafonds

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	218.986	218.986	0	0
BO 2016	258.847	258.847	0	0
Bijstelling BA 2016	919	919	0	0
BA 2016	259.766	259.766	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen of DAB (zie bespreking LBC-2LCHAAX-OI binnen DAB MINA-Fonds).

LB0-1LCH2ZZ-LO – lonen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	1.629	1.629	0	0
BO 2016	3.011	3.011	0	0
Bijstelling BA 2016	- 91	- 91	0	0
BA 2016	2.920	2.920	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Op dit artikel worden de salarissen begroot van personeelsleden werkzaam binnen het departement LNE op (in hoofdzaak) volgende specifieke projecten: Milieuzorg op School, Natuur en Milieueducatie (voorzien in het goedgekeurde Programma Natuur- en Milieueducatie - BVR van 18 juli 2003), Ecocampus en het secretariaat van de Nationale Klimaatcommissie. Een beperkt budget van 15 keuro wordt voorzien om de regeringscommissaris bij de VMH uit te betalen.

Er wordt 92 keuro verschoven naar ANB in het kader van de afspraken die op het Managementcomité LNE gemaakt werden over de overheveling van het budget voor 2 wervingsdeskundigen.

LB0-1LEB4AC-WT – werking en toelagen - impulsprojecten energiebeleid

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015				
BO 2016	0	0	0	0
Bijstelling BA 2016	0	0	0	0
BA 2016	0	0	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het bestaande Fonds voor de uitvoering van EU-projecten onder het beheer van het departement LNE wordt uitgebreid met een afzonderlijke energiecomponent,

zodat het departement ook kan inschrijven op Europese calls inzake de cofinanciering van energie-uitgaven.

LBO-1LEB2AD-WT – werking en toelagen - het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015				
BO 2016	0	0	0	0
Bijstelling BA 2016	1.000	400	0	0
BA 2016	1.000	400	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Op 18 december 2015 werd het Vlaamse actieplan 'Clean power for transport' goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR 2015 1812 DOC.1438/2TER). Dit actieplan kadert in de gelijknamige Europese richtlijn, die de lidstaten vraagt om inspanningen te doen voor de uitrol van clean power voer- en vaartuigen (batterij-elektrisch, brandstofcellen of aardgas). Het actieplan bevat tal van initiatieven, die de komende vijf jaar genomen moeten worden om de opgenomen doelstellingen te halen.

De interne werkgroep 'Coördinatie', opgericht in het kader van het actieplan en met vertegenwoordigers van LNE, MOW en EWI, zorgt voor de uitvoering van het actieplan en zal, naast de uitvoering van de eigen initiatieven, elk jaar een programma opstellen met de uit te besteden opdrachten/projecten/studies. Om de werkgroep de nodige armslag te geven, wordt in 2016 1.000 keuro VAK voorzien. Tijdens het eerste jaar dient ook 400 keuro VEK te worden voorzien.

Om invulling te geven aan de diverse opdrachten voorzien we voor 2016 de inzet van het budget voor begeleiding, werking en communicatie, proefprojecten en cofinanciering, verkennende opdrachten en het uitschrijven van projectcalls.

LBO-1LFF2AA-WT – werking en toelagen - dierenwelzijn

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	446	392	0	0
BO 2016	584	584	0	0
Bijstelling BA 2016	120	247	0	0
BA 2016	704	831	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Op dit artikel worden werkingsmiddelen inzake dierenwelzijn gegroepeerd. Specifiek worden de uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn, deels engagementen uit het verleden en deels nieuwe studies, gefinancierd vanuit dit artikel LBO-1LFF2AA-WT. Tevens wordt de bijdrage van het Vlaams Gewest in het kader van het FAVV-protocol aangerekend op dit artikel.

Bij de overdracht van de budgetten naar aanleiding van de 6° staatshervorming in 2015 bleek dat het overgedragen budget de komende jaren reeds voor een groot deel belast wordt met vroegere beslissingen van de FOD Volksgezondheid Dienst Dierenwelzijn. In totaal en aflopend tot en met 2019 lopen op dit ogenblik

nog 13 onderzoeksopdrachten waarvan er in 2016 voor acht een betaling dient te gebeuren. Er is in 2016 dan ook een verhoging van het VEK met 187 keuro op dit artikel nodig om alle verwachte facturen op te kunnen vangen.

Op dit artikel wordt daarnaast 120 k euro VAK voorzien voor bijkomende nieuwe studies. Verwacht wordt dat deze bijkomende beleidsmiddelen ook 60 k euro reële betalingen genereren in 2016.

2. DAB MINAFONDS (PARTIM DEPARTEMENT)

2.1. Ontvangstenartikelen

LBC-2LCHAAA-OW – ontvangsten werking en toelagen - het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten en wordt wetenschappelijk onderbouwd. we stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

	(in duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	13.274		
BO 2016	10.170		
Bijstelling BA 2016	1.250		
BA 2016	11.420		

Op dit artikel komt in hoofdzaak het dividend van de NV Vlaamse Milieuholding binnen, voor een bedrag van 8.315 keuro, onveranderd ten opzichte van BO2016. De overige ontvangsten (355 keuro) betreffen onder andere ontvangsten gegenereerd door de natuureducatieve bezoekerscentra. Daarnaast worden de inkomsten uit het Omgevingsfonds (500 keuro) op dit artikel aangerekend. Deze werden terug overgeheveld vanuit LB0-9LCHTAA-OW in afwachting van inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit van het Omgevingsfonds.

Daarnaast worden er in uitvoering van het milieuschadedecreet en het milieuhandhavingsdecreet milieuboetes ingevorderd. Wat het Milieuhandhavingsdecreet betreft, komen de vorderingen voort uit beslissingen tot oplegging van bestuurlijke geldboetes van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC) van het departement LNE. De vorderingen aan boeteinkomsten voor 2016 worden geraamd op 2.250 euro, dit is een verhoging met 750 keuro op basis van de uitvoering van 2015.

LBC-2LCHAZZ-OG – overgedragen saldo

	(in duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	229.110		
BO 2016	229.873		
Bijstelling BA 2016	793		
BA 2016	230.666		

Het saldo dat eind 2015 binnen de DAB werd overgedragen naar 2016 bedroeg 229.873 keuro.

LBC-2LCHAZZ-OI – ontvangsten interne stromen

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	218.986		
BO 2016	258.847		
Bijstelling BA 2016	919		
BA 2016	259.766		

Het MINAfonds wordt deels gefinancierd via de eigen ontvangsten uit milieuheffingen, milieuretributies, verkoopopbrengsten en milieuboetes. Anderzijds ontvangt het MINAfonds een aanvullende dotatie vanuit artikel LB0-1LCH2AX-IS van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Deze dotatie aan het MINAfonds wordt berekend als de sluitpost van de inkomstenzijde van het MINAfonds en bestaat in regel uit het verschil tussen het totaal aan betalingskredieten voorzien op het MINAfonds en de totale eigen ontvangsten van het MINAfonds. Bij BA 2016 wordt de dotatie zodoende vastgelegd op een bedrag van 259.766 keuro.

2.2. Uitgavenartikelen

LBC-3LCH2AA-WT – werking en toelagen - het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten en wordt wetenschappelijk onderbouwd. we stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	2.488	2.784		
BO 2016	2.558	3.558		
Bijstelling BA 2016	0	- 300		
BA 2016	2.558	3.258		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het departement LNE financiert een groot deel van haar beleidsuitgaven via dit begrotingsartikel van het MINAfonds. Meer in detail worden volgende (beleids)uitgaven voorzien op dit begrotingsartikel: communicatie nieuw Milieubeleidsplan, onderbouwende studies op het niveau van beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -opvolging en beleidsonderbouwing, de financiering van de erelonen van de advocaten werkzaam voor het departement LNE en de financiering van natuurtechnische milieubouwprojecten.

LBC-3LCH2AC-WT – werking en toelagen - vergroening van de economie

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	9.416	11.592		
BO 2016	9.423	13.372		
Bijstelling BA 2016	0	- 750		
BA 2016	9.423	12.622		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het departement LNE financiert het gros van haar subsidies richting haar partners (milieu- en natuurverenigingen, NME-centra, lokale overheden, vzw's, ...) via bovenstaand begrotingsartikel van het MINAfonds.

LBC-3LCH2AG-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - hinder

	(in duizend euro)			
	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	319	603		
BO 2016	638	638		
Bijstelling BA 2016	0	- 28		
BA 2016	638	610		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit studiebudget inzake luchtgebonden thema's wordt er eenmalig een budget van 28 keuro VEK overgeheveld naar VITO (LB0-1LCH2AU-IS) voor de financiering van de referentietaken met het thema lucht.

LBC-3LCH2AN-WT – werking en toelagen - sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn - overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken

	(in duizend euro)			
	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	123.965	123.965		
BO 2016	141.684	141.684		
Bijstelling BA 2016	4.359	4.359		
BA 2016	146.043	146.043		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Om hun saneringsverplichting uit te voeren, hebben de drinkwatermaatschappijen een overeenkomst met de NV Aquafin. De Vlaamse Regering kent een werkingstoelage omwille van het algemeen belang toe aan de drinkwatermaatschappijen. De rest van de vergoeding die aan Aquafin NV dient betaald te worden, moeten de drinkwatermaatschappijen doorrekenen aan hun klanten. Het voorziene budget voor de werkingstoelage stijgt met 4.359 keuro tot 146.043 keuro ingevolge een herinschatting van de Aquafinfactuur aan de drinkwatermaatschappijen en de inkomsten vanuit de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding.

LBC-3LCH2ZZ-OV – over te dragen saldo

	(in duizend euro)			
	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015		230.666		
BO 2016	0	229.873		
Bijstelling BA 2016	0	793		
BA 2016	0	230.666		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het geraamde saldo dat eind 2016 binnen de DAB zal worden overgedragen naar 2017 bedraagt 230.666 keuro.

B. IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID**B.1. INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK (INBO)****1. TOELICHTING PER ARTIKEL****1.1. Ontvangstenartikelen**

Geen wijzigingen

1.2. Uitgavenartikelen**LC0-1LAH2ZZ-LO – lonen**

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	11.185	11.164	0	0
BO 2016	10.966	11.966	0	0
Bijstelling BA 2016	147	147	0	0
BA 2016	11.113	11.113	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit artikel worden de lonen van het personeel van INBO gefinancierd. Ten gevolge van de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten wordt het krediet met 147 keuro vermeerderd.

LC0-1LCH2BA-WT – werking en toelagen – versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	4.042	3.309	0	0
BO 2016	4.042	4.086	0	0
Bijstelling BA 2016	0	200	0	0
BA 2016	4.042	4.286	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit beleidskrediet van INBO wordt met 200 keuro VEK vermeerderd in functie van de meest actuele betaalkalender, die extra verzwaard wordt naar aanleiding van de betaalverplichtingen op de extra VAK-budgetten die medio 2015 toegekend werden ter verwezenlijking van projecten in het kader van PAS en de Databank Passende Beoordeling.

B.2. AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB)**1. TOELICHTING PER ARTIKEL****1.1. Ontvangstenartikelen**

LD0-9LCHTAF-OW – ontvangsten werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - natuur

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	4.092	0
BO 2016	0	6.030	0
Bijstelling BA 2016	0	- 1.270	0
BA 2016	0	4.760	0

Dit begrotingsartikel omvat alle ontvangsten inzake compensatie voor ontbossing binnen het Bossencompensatiefonds, verkoop van visverloven binnen het Visserijfonds en de bijdragen van de EU cofinanciering van LIFE en andere EU projecten. Het ontvangstenartikel is gekoppeld aan de uitgavenartikelen LD0-1LCH4AF-WT, LD0-1LCH4AY-IS en LB0-1LAX4Z-LO.

Artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990 bepaalt de bosbehoudsbijdrage. De inkomsten werden bij BO 2016 geraamd op 4.000 keuro (3.930 keuro op LD0-9LCHTAF-OW en 70 keuro op LD0-9LCHAF-OI). Ondertussen zijn de effectieve ontvangsten voor 2015 bekend en lijkt er zich in de laatste jaren een dalende trend af te tekenen te wijten aan verhoogde bewustwording over boscompensatie in natura en de wijzigingen aan het BVR boscompensatie (B.S. 29 oktober 2014) waardoor ontbossingen van meer dan 3 hectare enkel in natura kunnen worden gecompenseerd. Daarom doen we een bijstelling in min van 1.500 keuro waardoor de totale inkomsten uit bosbehoudsbijdragen dalen tot 2.500 keuro (2.430 keuro op LD0-9LCHTAF-OW en 70 keuro op LD0-9LCHAF-OI) gebaseerd op de reële ESR-inkomsten van 2015 (2.848 keuro) en rekening houdende met een verder dalende trend.

Voor de lopende LIFE-projecten die in de voorgaande jaren werden opgestart wordt in 2016 dezelfde inkomsten als in 2015 verwacht, met name 1.000 keuro. Aangezien dit ook gebruikt moet worden ter financiering van de lonen van medewerkers die zijn aangeworven voor deze LIFE-projecten, wordt er 350 keuro toegewezen aan begrotingsartikel LB0-9LAHTZZ-OW. Vanuit de uitgavenzijde van dat Fonds (LB0-1LAX4ZZ-LO) worden dan de desbetreffende lonen betaald. Daarnaast werd op 1 december 2015 bijkomend het LIFE Integrated Project (IP) Natuur, dat ANB in samenwerking met het Waals Gewest en de federale overheid heeft uitgewerkt, formeel goedgekeurd door de Europese Commissie. Dit project heeft als doel de implementatie van de Instandhoudingsdoelstellingen (IHD) te ondersteunen. Het ANB treedt op als projectcoördinator en verdeelt de toegekende middelen onder de partners in het project. Van de eerste schijf wordt 580 keuro toegewezen aan dit begrotingsartikel LD0-9LCHTAF-OW voor de uitvoering van prioritaire acties door het ANB.

Er zijn geen wijzigingen binnen het Visserijfonds waar de ontvangsten nog steeds ingeschat worden op 1.100 keuro in 2016.

1.2. Uitgavenartikelen

LD0-1LAH2ZZ-LO – lonen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	35.913	35.838	0	0
BO 2016	35.426	35.426	0	0
Bijstelling BA 2016	132	132	0	0
BA 2016	35.558	35.558	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Er werd bij begrotingsopmaak 2016 35.426 keuro voorzien voor het betalen van de lonen, een aantal toelagen en vergoedingen en het woon-werkverkeer van de personeelsleden van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Door de opstart van het Dienstencentrum Personeelsadministratie worden verschillende processen en de bijhorende (personele) middelen overgedragen van de MOD LNE naar het dienstencentrum. De restactiviteiten (o.a. werving en selectie en loopbaanbegeleiding) zullen vanaf 1 januari 2016 opgenomen worden door het Agentschap voor Natuur en Bos. Hiertoe werd in het MC LNE afgesproken dat er bij de BA 2016 een bijstelling in plus zou uitgevoerd worden van 91 keuro (recurrent) ter financiering van de lonen van 2 personeelsleden niveau B, en dit door een kredietoverdracht vanuit de loonkredieten van het departement LNE (artikel LB0-1LCH2ZZ-LO).

Door de opstart van het boekhoudkantoor binnen de Vlaamse overheid wordt er vanaf oktober 2016 1 personeelslid van ANB overgedragen naar het boekhoudkantoor. Het loon van een statutaire medewerker niveau C bedraagt 35 keuro op jaarbasis, dus wordt er via BA2016 in fase 1 9 keuro overgemaakt aan het boekhoudkantoor voor deze 3 maanden.

Daarnaast wordt het krediet verhoogd met 50 keuro ten gevolge de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten.

LD0-1LAH2ZZ-WT – werking en toelagen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	3.423	3.429	0	0
BO 2016	3.410	3.410	0	0
Bijstelling BA 2016	8	8	0	0
BA 2016	3.418	3.418	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor algemene werkingskosten van het Agentschap voor Natuur en Bos. Hierin zitten vervat de werkingskosten die personeel- of werkplekgebonden zijn, het beheer van de IT-infrastructuur, de investeringen in het wagenpark, de uitrusting van administratieve gebouwen en schadevergoedingen aan derden.

Door de opstart van het Dienstencentrum Personeelsadministratie worden enkele bijkomende HR-activiteiten opgenomen binnen het ANB. Hiertoe werd in het MC LNE afgesproken dat er een kredietoverdracht voor 2 personeelsleden van niveau B zou plaatsvinden van het departement LNE naar het ANB. Voor de overdracht

van de bijhorende rugzakken wordt een overdracht voorzien van 10 keuro (recurrent) en 7 keuro (eenmalig) vanuit begrotingsartikel LB0-1LAX2ZZ-WT.

Door de opstart van het boekhoudkantoor wordt er vanaf 1 oktober 2016 één personeelslid van ANB overgedragen naar het boekhoudkantoor. Naast het loon van een statutaire medewerker niveau C is er een recurrente rugzak van 6 keuro en een eenmalige rugzak van 3 keuro die wordt overgedragen naar FB.

LD0-1LCH4AF-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - natuur

in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	4.392	0
BO 2016	0	0	5.350	0
Bijstelling BA 2016	0	0	730	0
BA 2016	0	0	6.080	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het begrotingsartikel hangt samen met de ontvangstenartikels LD0-9LCHTAF-OW en LD0-9LCHTAF-OI en met het uitgavenartikel LD0/1LC-H-4-AY/IS.

De middelen die ontvangen worden op de ontvangstenartikels worden bij de uitgavenartikels ingezet voor drie pijlers: het Visserijfonds, het Bossencompensatiefonds en het Fonds voor EU-gecofinancierde projecten.

Voor de uitgaven voor de werking en investeringen van het Visserijfonds worden geen wijzigingen voorgesteld.

Voor het Bossencompensatiefonds worden de verwachte inkomsten met 1.500 keuro verminderd tot 2.500 keuro. De reden hiervoor zijn de reële geboekte inkomsten in 2015 en het op kruissnelheid komen van de nieuwe compensatieregeling. Als gevolg van de verlaagde inkomsten worden de reguliere uitgaven in eerste instantie analoog bijgesteld (-1.500 keuro). Daarenboven wordt het historisch opgebouwde saldo van om en bij de 7,6 miljoen euro dit begrotingsjaar aangewend worden compenserende bebossingsprojecten door middel van samenwerking via de regionale landschappen, de projectoproep voor privépersonen, bedrijven, vzw's en lokale besturen en door het aanbod van concrete aankoopdossiers ANB verder aan te boren. Het valoriseren van het saldo van 7,6 miljoen euro heeft een bijkomende betaalimpact van 2.000 keuro. Het VRK wordt dus met netto 500 keuro bijgesteld.

Voor traditionele EU-gecofinancierde projecten werden de ontvangsten op begrotingsartikel LD0-9LCHTAF-OW met 350 keuro verminderd tot 650 keuro. Bijgevolg wordt de inschatting voor dit uitgavenartikel analoog bijgesteld in min met 350 keuro. Door de goedkeuring van het Integrated Project binnen het Europese LIFE-fonds verhogen de ontvangsten op ontvangstenartikel LD0-9LCHTAF-OW echter ook met 580 keuro voor de uitvoering van prioritaire acties. Daarom wordt in totaal een bijstelling in plus van 230 keuro voorgesteld voor de uitgaven binnen dit EU-Fonds.

LD0-1LCH5AY-IS – interne stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	2.734	2.734	0	3.596
BO 2016	2.734	2.734	0	3.603
Bijstelling BA 2016	- 1.339	- 1.339	0	0
BA 2016	1.395	1.395	0	3.603

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor natuurinrichtingsprojecten. De werken voor natuurinrichting worden opgevolgd door het ANB in samenwerking met de VLM. Een machtiging van 3.603 keuro staat ter beschikking voor de voorbereiding en de uitvoering van werken voor natuurinrichting voor de realisatie van het instandhoudings- en het herstelbeleid.

Voor de bespreking van de correlatieve kredieten wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

2. DAB MINAFONDS (PARTIM ANB)

2.1. Ontvangstenartikelen

Geen wijzigingen.

2.2. Uitgavenartikelen

LBC-3LCH2AF-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - natuur

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	45.662	44.306		
BO 2016	55.481	56.261		
Bijstelling BA 2016	- 20	- 420		
BA 2016	55.461	55.841		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Onder dit begrotingsartikel ressorteren het leeuwendeel van de middelen van het ANB op het Minafonds. De middelen worden in hoofdzaak aangewend voor de ondersteuning van de burger, lokale besturen en verenigingen voor initiatieven op het vlak van biodiversiteitsbeleid, voor beleidsvoorbereiding en voor de aankoop, inrichting en het beheer van het patrimonium van het ANB.

Er wordt 20 keuro VAK/VEK vanuit dit beleidskrediet van ANB overgemaakt aan begrotingsartikel LB0-1LCH2AT-IS van ILVO in het kader van de financiering van de referentietaken m.b.t. PAS.

B.3. VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP**1. TOELICHTING PER ARTIKEL****1.1. Ontvangstenartikelen**

LEO-9LEBAAB-OW – ontvangsten werking en toelagen - het eindenergieverbruik efficiënter maken

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	966	0	0
BO 2016	1.500	0	0
Bijstelling BA 2016	- 100	0	0
BA 2016	1.400	0	0

Het Vlaamse Gewest ontvangt terugbetalingen van energieleningen toegekend via het toenmalige FRGE (tot 31/12/2014), alsook op de energieleningen die door het Vlaamse Gewest zijn toegekend na de 6de staatshervorming (vanaf 01/01/2015).

Op dit artikel wordt het aandeel renteontvangsten van de terugbetaalde energieleningen gebudgetteerd. Deze renteontvangsten werden opnieuw ingeschat op basis van de meest recente simulatie van het Participatiefonds-Vlaanderen.

LEO-9LEBAAB-OP – ontvangsten participaties - het eindenergieverbruik efficiënter maken

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	27.633	0	0
BO 2016	17.359	0	0
Bijstelling BA 2016	12.141	0	0
BA 2016	29.500	0	0

Het Vlaamse Gewest ontvangt terugbetalingen van energieleningen toegekend via het toenmalige FRGE (tot 31/12/2014), alsook op de energieleningen die door het Vlaamse Gewest zijn toegekend na de 6de staatshervorming (vanaf 01/01/2015).

Op dit artikel wordt het aandeel kapitaal van de terugbetaalde energieleningen gebudgetteerd. Deze kapitaalontvangsten werden opnieuw ingeschat (simulatie Participatiefonds-Vlaanderen).

De inkomsten op rente (vorige artikel) en kapitaal zijn verder ook te linken aan een aantal overeenkomstige uitgaven inzake energieleningen.

Eenzijds is er een link met uitgavenartikel LEO-1LEB2AB-PA: de uitgaven van de overeenkomstige energieleningen zelf.

Anderzijds is er ook een link met uitgavenartikel LEO-1LEB2AB-WT. Vanuit dat artikel worden immers volgende uitgaven gefinancierd: de rentevergoedingen aan de Federale Thesaurie voor de trekkingen aangegaan vóór 2015, roerende voorheffing bij heffingsplichtige renteontvangsten, een beperkt aantal

rentesubsidies ten aanzien van de energiehuizen/lokale entiteiten en een aantal bijkomende ondersteuningsbudgetten.

Vanaf 2017 moet het Vlaamse Gewest bijkomend ook de kapitaalaflossingen aan de Federale Thesaurie betalen voor de trekkingen aangegaan voor 2015.

LEO-9LEBTAC-OW – ontvangsten werking en toelagen - impulsprojecten energiebeleid

	(in duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	0	2.242	0
BO 2016	0	413.084	0
Bijstelling BA 2016	0	- 103.150	0
BA 2016	0	309.934	0

Het Energiefonds is een begrotingsfonds met eigen inkomsten (Energiedecreet van 8 mei 2009) in de zin van artikel 12 van het Rekendecreet. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de inkomsten die dergelijk fonds realiseert. Via het middelendecreet wordt er een raming gegeven over deze inkomsten.

Het energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd via de energieheffing. De energieheffing werd ingevoerd in 2015 als een forfaitaire heffing per afnamepunt en dit voor de financiering van de werking van de VREG en voor de financiering van overige impulsprojecten van het energiefonds (de call groene warmte).

Vanaf 1 maart 2016 werd dit verruimd via een verhoogde forfaitaire heffing per afnamepunt die gedifferentieerd is volgens verbruikscategorie, en dit voor het aanpakken van de certificatenoverschotten. Bij begrotingsopmaak werd uitgegaan van een aanrekening op moment van gebruik terwijl de aanrekening echter dient te gebeuren op basis van de inning.

De inning van de energieheffing zal pas in de loop van 2017 op kruissnelheid komen. De allerlaatste euro van de heffing van een jaar X komt immers pas bij de toegangshouder binnen (via jaarafrekeningsfactuur) in het begin van jaar X+2.

Gelet op de tijdsdecalage tussen gebruik en facturatie (via slot- en eindafrekeningsfacturen maar ook gedeeltelijk via voorschotfacturen) worden de ontvangsten voor het opstartjaar neerwaarts bijgesteld tot 308,934 miljoen euro ESR-ontvangsten en 271,858 miljoen euro op kasbasis. Voor de ESR-inkomsten wordt gekeken naar de uitgestuurde facturen door de toegangshouders (moment van vordering) die effectief worden doorgestort tot januari X+1. De kasinkomsten omvatten de bedragen die in 2016 ontvangen worden via Vlabel en het VEA (beheerder Energiefonds).

De initiële raming op kruissnelheid wordt behouden op 495 miljoen euro heffingen per jaar, na vermindering met de niet-invorderbare schuldvorderingen op 492 miljoen euro per jaar.

Naast de energieheffing worden de overige nieuwe vorderingen op deze post, afkomstig uit handhaving en retributies, begroot op 1.000 keuro.

1.2. Uitgavenartikelen**LE0-1LAB2ZZ-LO – Lonen**

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	4.335	4.332	0	0
BO 2016	4.815	4.815	0	0
Bijstelling BA 2016	37	37	0	0
BA 2016	4.852	4.852	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Het loonbudget wordt verhoogd met 37 keuro ten gevolge de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten.

LE0-1LEB2AA-WT – werking en toelagen - de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	4.412	2.858	0	0
BO 2016	2.722	4.676	0	0
Bijstelling BA 2016	- 1.857	- 798	0	0
BA 2016	865	3.878	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De Vlaamse Regering zal de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen. Hernieuwbare energie heeft immers een belangrijke rol te vervullen in een toekomstgericht energiesysteem. Op dit artikel worden de uitgaven ter ondersteuning van deze doelstelling aangerekend.

Het betaalkrediet wordt omhoog bijgesteld met 459 keuro om de reeds aangegane engagementen aangaande de calls groene warmte te kunnen honoreren (financiering intussen overgenomen door het Energiefonds).

Er worden ook compensaties doorgevoerd richting andere artikels. De belangrijkste betreffen een budget van 1000 keuro VAK en 400 Keuro VEK voor het nieuwe uitgavenartikel LB0-1LEB2AD-WT ter financiering van het actieplan Clean Power for Transport en 810 keuro VAK en VEK als compensatie herverdeeld naar de werkingskosten van de energiehuizen op uitgavenartikel LE0-1LEB2AB-WT.

LE0-1LEB2AB-WT – werking en toelagen - het eindenergieverbruik efficiënter maken

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	6.778	5.949	0	0
BO 2016	6.826	6.826	0	0
Bijstelling BA 2016	810	1.010	0	0
BA 2016	7.636	7.836	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Dit artikel omvat onder meer ondersteunende beleidskredieten voor het operationaliseren van de energieleningen. Concreet kent het Vlaamse Gewest door middel van een samenwerkingsovereenkomst een werkingsvergoeding toe aan de energiehuizen om de energieleningen te kunnen verstrekken en beheren.

Een verhoging van dit ondersteuningsbudget met 810 kEuro VAK en VEK dringt zich op in overeenstemming met de sinds de begrotingsopmaak 2016 verhoogde enveloppe (55 miljoen tov 30 miljoen in 2015) van de energieleningen (LE0-1LEB2AB-PA), hetgeen de ondersteuning vanuit de energiehuizen beïnvloedt. Er wordt verder 200 keuro extra VEK voorzien in functie van de betaalkalender voor deze uitgaven.

LE0-1LEB4AC-WT – werking en toelagen - impulsprojecten energiebeleid

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	4.794	0
BO 2016	0	0	4.500	0
Bijstelling BA 2016	0	0	3.500	0
BA 2016	0	0	8.000	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Deze uitgavenkant van het Energiefonds (impulsprojecten energiebeleid entiteit VEA) wordt gespijzigd door:

- toegewezen ontvangsten afkomstig van de energieheffing (inclusief calls groene warmte, exclusief het deel voorzien voor de interne stromen VREG en het deel voorzien voor de financiering van de groenestroomdoelstellingen);
- administratieve geldboetes van de energiehandhaving evenals enkele retributies voor de inrichting van het centraal examen voor energiedeskundigen.

Gezien het hoge encours op deze uitgang van het Energiefonds (o.a. kortlopende ICT-projecten) en vastleggingen in 2016 tot 19 miljoen euro (deels al uit te betalen), worden de betalingen op dit artikel voor 2016 omhoog bijgesteld tot 8 miljoen euro.

LE0-1LEB2AE-WT – werking en toelagen - uitgaven ter financiering van de groene stroomdoelstellingen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015				
BO 2016	123.155	123.155	0	0
Bijstelling BA 2016	- 86.079	- 86.079	0	0
BA 2016	37.076	37.076	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Om de ESR-uitgaven gelijk te laten lopen met de ESR-ontvangsten van de energieheffing werd met de begrotingsopmaak 2016 een artikel gecreëerd buiten het Energiefonds met dezelfde doelstelling als uitgavenpost LE0-1LEB4AE-WT.

Deze post wordt omlaag bijgesteld op basis van de herziene inkomstenraming op ontvangstenpost LE0-9LEBTAC-OW (ESR-ontvangst 308.934 keuro, kasontvangst

271.858 keuro). Raming is dus dat 37.076 keuro ESR-ontvangsten in het Energiefonds zonder dit artikel niet zouden kunnen worden omgezet in ESR-uitgaven aangezien zij kasmatig nog niet ontvangen zijn.

LE0-1LEB4AE-WT – werking en toelagen - uitgaven ter financiering van de groene stroomdoelstellingen

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015				
BO 2016	0	0	279.529	0
Bijstelling BA 2016	0	0	- 26.609	0
BA 2016	0	0	252.920	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

In het Energiefonds komen alle energiehellingen en inkomsten uit de energiehelling binnen via het ontvangstenartikel LE0-9LEBTAC-OW.

Op basis van de te spijzigen kasinkomsten van 272.858 keuro worden voor de afbouw van het historische certificatenoverschot alle middelen ingezet die beschikbaar zijn na verrekening van alle verplichtingen ten aanzien van de VREG-financiering (LE0-1LEB4AS-IS), de calls groene warmte evenals de klassieke impulsprojecten van het Energiefonds (LE0-1LEB4AC-WT. Raming is dat hierdoor er in 2016 een budget van 252.920 keuro (voor vastleggingen en vereffeningen) beschikbaar zou komen voor de afbouw van het vermelde historisch certificatenoverschot gezien de regeling nog niet op kruissnelheid is.

LE0-1LEB4AS-IS – interne stromen - Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	0	0	5.000	0
BO 2016	0	0	5.151	0
Bijstelling BA 2016	0	0	- 182	0
BA 2016	0	0	4.969	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID

C.1. OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de OVAM-begroting bij BA2016 op het niveau van de wijzigingen per ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR 08.211: Overgedragen werkingssaldo

Het saldo wordt aangepast aan de uitvoering van de begroting 2015.

ESR 16: Verkoop van goederen en diensten

De inkomsten stijgen in met 786 k. euro.

Belangrijkste inkomsten op dit artikel zijn de ontvangsten bodemattesten. Er wordt uitgegaan van eenzelfde aantal bodemattesten als bij BO2016. Voor 2016 wordt dit bedrag ingeschat op 3.700 keuro en blijft gelijk aan het bedrag bij BO2016.

Er wordt een éénmalige opbrengst van 786 keuro opgenomen op ontvangsten bodemattesten. Gedurende 20 jaar werking bodemattesten zijn er verschillen ontstaan tussen de detaillijsten voorschotten en het saldo op de bankrekening. De afwijking kan verklaard worden door verschillende datamigraties in het verleden (o.a. Mistral I) en door de betaalde maar onvolledige aanvragen die niet in opbrengst zijn genomen maar blijven staan zijn op de bankrekening (of onvolledige query's in het verleden). Deze éénmalige opbrengst van 786K euro zal in 2016 dus worden opgenomen in het Bodembeschermingsfonds.

De Ovam ontvangt middelen van Fost Plus (167 keuro) voor een medewerker evenementen en het Netheidsloket bij het team Lokale Besturen van de OVAM in het kader van de overeenkomst tussen Fost Plus en het Vlaams gewest met betrekking tot het interregionaal samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Daarnaast worden de ontvangsten opgenomen voor o.a. gedetacheerd personeel, verhuur van gebouw, opvragen digitale informatie e.d. Al deze inkomsten blijven op hetzelfde niveau als bij BO2016.

ESR 38: Inkomensoverdrachten

In het kader van de convenant met UMICORE is voorzien dat UMICORE voor 50% tussenkomt in de gedane uitgaven. Het bedrag daalt met 375 keuro naar 435 keuro rekening houdend met de verwachte uitgaven in het kader van de convenant (zie uitgaven artikel 1211.90 en 73.4 die gedeeltelijk zijn bestemd voor UMICORE).

ESR 39.10: Financiering – EU / 3920 Financiering - andere Lidstaten

De inkomsten uit Europese projecten worden ingeschat op 153 keuro. Er werden enkele nieuwe EU projecten FISSAC, Inspiration en Urbanrec opgestart. Er worden overdrachten voorzien voor personeelskosten en reis-en verblijfkosten.

Er wordt 30 keuro voorzien voor ondersteuning in het kader van het European Topic Centre, 39 keuro voor het EU-project FISSAC (Horizon 2020), 18 keuro voor EU-project INSPIRATION en 62 keuro voor EU-project Urbanrec.

ESR 46.1: Inkomensoverdrachten

Het betreft hier de werkingsdotatie voor de OVAM bestemd voor de financiering van de personeelskosten en de overheadkosten. (LB0-1LCH2AV-IS). Het krediet stijgt met 89 keuro indexering loonkredieten en 190k. euro endogene groei.

ESR 46.3: Overdrachten uit het MINA-fonds (niet-investeringen)

Ontvangsten vanuit het MINA-fonds (LBC-3LCH2AV-IS) voor verschillende uitgaven OVAM-begroting: communicatie, onderzoeken, expertise. Het krediet stijgt met 70 keuro t.o.v. BO2016.

Voor het luik voorkoming en beheer van afvalstoffen wordt 3.320 keuro voorzien, voor het luik m.b.t. overdracht werking en attestering bodemonderzoek 5.548 keuro.

ESR 66.11: Kapitaal overdrachten

Het betreft hier de investeringsdotatie (vereffening) voor de OVAM voor de aankoop van installaties, machines en uitrusting, kantoormeubilair, hardware en software. De kapitaaloverdracht (LB0-1LCH5AV-IS) blijft met 234 keuro op hetzelfde niveau als bij BA2016.

ESR 66.31: Overdrachten MINA-fonds

Betreft overdrachten uit het MINA-fonds voor saneringen, verwijderingen afvalstoffen en in het kader van de overeenkomst met UMICORE (investeringen), (LBC-3LCH2AV-IS). Het krediet verwijderingen en saneringen stijgt met 56 keuro: zie ESR 73.412. Het budget verwijderingen en saneringen Umicore daalt met 375 keuro. (zie ook ESR 73.412).

ESR 08.10: Opname uit het reservefonds (BBF)

Ter financiering van ambtshalve sanering en saneringen in het kader van het dossier UMICORE (zie ESR 03.10).

1.2. UitgavenartikelenESR 03.22: Over te dragen werkingssaldo

Het over te dragen werkingssaldo wordt afgeleid van het overgedragen saldo van de uitvoering van de begroting 2015 na vermindering met een gedeelte van de huur (967 keuro).

ESR 11: Lonen en sociale lasten

De personeelskosten worden gefinancierd met de werkingsdotatie en de inzet van eigen middelen. De ingeschreven kredieten gaan uit van constant beleid. Het krediet stijgt met 391 keuro. Er wordt een indexering toegekend van 89 keuro, de endogene groei bedraagt 190 keuro. Er worden overdrachten voorzien vanuit enkele EU-projecten voor de financiering van de loonkosten voor 112 keuro.

ESR 1211.10: Huisvestingskosten, 1211.20 Kantoorkosten, 1211.30 Reis- en representatiekosten, 1211.40 Exploitatiekosten wagenpark, 1211.50 Overige algemene werkingskosten.

Deze uitgaven worden gefinancierd via de werkingsdotatie en de eigen inkomsten. De kredieten stijgen licht met 31 keuro. Er wordt 20 keuro

verschoven van software naar onderhoud informatica, 11 keuro extra krediet wordt toegevoegd bij de reis- en verblijfkost vanuit de financiering van enkele EU- projecten.

ESR 12.20: Huur gebouwen

Krediet voor de huur van het OVAM-gebouw. Het bedrag wordt overgenomen van BO2016.

ESR 1211.6: Specifieke aankopen – werking

Het betreft uitgaven voor voornamelijk geschillen, uitbesteding verwerking meldingsgegevens en specifieke (juridische) expertise. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds in het kader van bodemsanering en voorkoming en beheer van afvalstoffen. (LBC-3LCH2AV-IS). Er wordt 70 keuro extra voorzien voor een inventaris asbesttoepassingen.

ESR 1211.7: Sensibilisering en informatievoorziening.

Het betreft diverse uitgaven voor communicatie en informatievoorziening. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds in het kader van bodemsanering, de convenant UMICORE en voorkoming en beheer van afvalstoffen. (LBC-3LCH2AV-IS).

Dit krediet blijft op hetzelfde niveau als bij BO2016.

ESR 1211.8: Studies en onderzoeken

Dit betreft uitgaven voor onderzoeken sector afval, sector bodem en materialenbeleid. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds in het kader van bodemsanering en voorkoming en beheer van afvalstoffen. (LBC-3LCH2AV-IS).

Het krediet in VAK en VEK blijft op hetzelfde niveau als bij BO2016.

ESR 1211.9: Werkingskosten saneringen en attesteringen.

Betreft uitgaven voor onder meer OBO's, BBO's in het kader van het bodemsaneringsdecreet. Ook de niet-investeringsuitgaven UMICORE vallen onder dit krediet. Deze uitgaven worden gefinancierd via het MINA-fonds (LBC-3LCH2AV-IS) en UMICORE.

Voor 2016 wordt voor de bodemonderzoeken een VAK budget geraamd van 1.471 keuro vanuit Mina (LBC-3LCH2AV-IS) en 786 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds. Dit budget wordt besteed aan de versnelde inventarisatie en sanering in kwetsbare gebieden (vb. drinkwater-wingebieden) en inventarisaties en siteonderzoeken bij woonzoneprojecten, opgenomen in de beleidsnota Omgeving. Verder worden er middelen ingezet voor de invulling van de rol van de OVAM als huissaneerder voor de Vlaamse overheid inclusief sanering van waterbodems, contracten voor ondersteuning sectorfondsen, controleonderzoeken, optimalisatie grondverzetssysteem, ondersteuning bij complexe verontreinigingen.

In het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, zoals herhaaldelijk gewijzigd, is voorzien dat de middelen van het Bodembeschermingsfonds kunnen aangewend worden voor de financiering van vrijwillige of ambtshalve bodemonderzoeken: er wordt een bedrag van 786 keuro in VAK opgenomen voor de financiering van deze inventarisatie.

Het bijhorend VEK zal voorzien worden in 2017 vanuit het Bodembeschermingsfonds.

Voor ambtshalve bodemonderzoeken wordt een budget van 1.800 keuro VAK voorzien. Dit budget draagt zowel bij aan de realisatie van de verschillende programma's inzake ambtshalve saneringen als aan de realisatie van het asbest-afbouwbeleid, één van de doelstellingen uit het ondernemingsplan van de OVAM en de beleidsnota Omgeving. In de beleidsnota Omgeving is ook de doelstelling om de historische bodemverontreiniging versneld te inventariseren en ambtshalve te saneren opgenomen. In 2016 worden hiertoe de bodemdossiers versneld verder gedigitaliseerd en worden naar schatting 75-100 bodemonderzoeken extra uitgevoerd bovenop de lopende onderzoeksprogramma's voor onschulddossiers, ingebrekeblijvenden, scholen en gemeentelijke gasfabrieken.

Verder wordt 200 keuro VAK voorzien voor de uitvoering van ondersteuning, onderzoek en studies in kader van de convenant afgesloten met Umicore met betrekking tot de wijdere omgeving.

Het VEK houdt rekening met de engagementen m.b.t. het competitiviteitspact 2014 en de herschikking in 2014 en 2015 van de middelen van het Bodembeschermingsfonds van cofinanciering naar bodemonderzoeken in kwetsbare gebieden: hiervoor wordt in 2016 500 keuro VEK voorzien vanuit het Bodembeschermingsfonds.

ESR 31.322: Werkingsbijdragen inzameling en afzet

De OVAM ondersteunt een aantal organisaties en platformen die haar beleid mee helpen organiseren, in hun werking door het toekennen van een werkingsbijdrage: Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) (561 keuro), VZW VLACO (532 keuro), UNEP (40 keuro) (via LBC-3LCH2AV-IS).

ESR 31.324: Cofinanciering bodemsaneringswerken

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (VLAREBO) geeft uitvoering aan artikel 15 van het Bodemdecreet en voert een cofinancieringsregeling in voor bodemsaneringswerken. Er wordt verwacht dat jaarlijks een 40-tal subsidieaanvragen ingediend zullen worden. Hiervoor wordt bij BA2016 een VAK van 3.700 keuro en VEK van 2.600 keuro voorzien.

ESR 32.000: Annulatie terugvorderingen ambtshalve tussenkomsten

Er wordt een voorstel tot decreetsbepaling m.b.t. de annulatie van ambtshalve terugvorderingen ingediend bij BA2016. Door het advies van het INR en de aanpassing van het ESR-vorderingensaldo in september 2011 heeft de annulatie van deze terugvorderingen geen impact meer op de OVAM-begroting.

ESR 33.000: vzw Sociale Dienst

Bijdrage voor de personeelsleden van de OVAM aan de VZW sociale dienst.

ESR 41.50: Inkomstenoverdrachten aan onderwijsinstellingen van de institutionele overheid

De OVAM voorziet een financiële bijdrage van 192 keuro aan een nieuw steunpunt voor Duurzaam Materialenbeheer. Dit steunpunt heeft als doel om de

bestaande capaciteit in Vlaanderen inzake wetenschappelijk onderzoek, relevant voor het nieuwe en geïntegreerde beleidsdomein "duurzaam materialenbeheer" (DMB) te verzamelen, verbinden en verder te versterken; het wetenschappelijk onderzoek rond DMB te verankeren, verdiepen en verruimen en aan te sluiten bij relevante nationale en internationale onderzoeksnetwerken.

ESR 71: Aanschaffingen terreinen

In het protocolakkoord met de curatoren is voorzien dat de OVAM vervuilde gronden kan overnemen. Deze uitgaven geraamd op 30 keuro worden gefinancierd met eigen inkomsten.

ESR 7340: Verwijderingen en saneringen (BBF)

Middelen voor (ambtshalve) saneringen, inclusief saneringen in het kader van de overeenkomst met UMICORE. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds. (LBC-3LCH2AV-IS) en via het Bodembeschermingsfonds.

Op het vlak van ambtshalve verwijderingen en saneringen wordt uitvoering gegeven aan talrijke dossiers onschuld, gasfabrieken, kleine en grotere brownfielddossiers, saneringen in het kader van OVAM als huissaneerder, en het asbest-afbouwbeleid.

Voor 2016 verwachten we saneringsprojecten te kunnen opstarten voor een totaal van 28.908 keuro VAK.

Momenteel beheert de OVAM het ambtshalve onderzoek en de ambtshalve sanering van 754 bodemdossiers. Voor 157 van deze dossiers worden in 2016 acties gepland waarbij nieuwe vastleggingen worden voorzien. Bij heel wat van deze dossiers zijn in het verleden reeds engagementen genomen, zoals gesloten overeenkomsten, brownfieldconvenanten, verwerving, een dading, ...

In andere dossiers is er dan weer sprake van tijdsdruk om de herontwikkeling mogelijk te maken en zo de bodemsanering te laten bijdragen aan economische ontwikkeling of een betere ruimtelijke invulling. Het VEK houdt rekening met de engagementen m.b.t. het competitiviteitspact 2014.

De verwijderingen en saneringen Umicore daalt in VAK met 2.350 keuro voor zinkassenverwijdering Noorderkempen en saneringen omgeving arseenfabriek Bocholt. Er rest een bedrag van 650 keuro VAK.

In 2014 ontvingen we een vrijwillige financiële bijdrage van 800 keuro voor de verwijdering van asbestcementdraailingen. Dit bedrag is opgenomen in het Bodembeschermingsfonds. In 2016 wordt dit bedrag opnieuw aangewend voor saneringsprojecten in VAK en in VEK. Daarnaast wordt in VEK een bedrag van 1.000 keuro voorzien voor de vastleggingen op het Bodembeschermingsfonds in 2015 van 1.735 keuro. Het VEK voorzien in 2015 werd nog niet benut.

ESR 74: Verwerving overige investeringsgoederen.

Middelen (vereffeningen) voor verschillende investeringen o.a. installaties, machines en uitrusting, hardware en software. Deze uitgaven worden gefinancierd via de investeringsdotatie en via de eigen middelen. Het krediet (LB0-1LCH5AV-IS) blijft op hetzelfde niveau als bij BO2016: er is wel een verschuiving van 20 keuro vanuit ESR71 in kader van aanschaffing van terreinen in combinatie met een overheveling van 20 keuro naar onderhoud informatica ESR 12.112.

ESR 0310: Spijziging BBF

De spijziging BBF bedraagt voor BA2016 in totaal 32.263 keuro. Dit betreft 26.842 keuro vanuit het MINA-fonds, 500 keuro via terugvorderingen inzake ambtshalve bodemsaneringen, 435 keuro rechtstreeks vanuit UMICORE en 4.486 keuro van de cofinanciering bodemattesten. In 2016 wordt er anderzijds voor 32.177 k. euro aan middelen opgenomen uit het BBF: 870 keuro in het kader van de uitvoering van de UMICORE-convenant, 28.207 keuro voor saneringen, gefinancierd via het MINA-fonds en teruggevorderde bedragen, 2.600 keuro voor cofinanciering bodemsaneringswerken en 500 keuro voor bodemonderzoeken.

2. DAB MINAFONDS (PARTIM OVAM)**2.1. Ontvangstenartikelen**

Niet van toepassing.

2.2. Uitgavenartikelen

LBC-3LCH2AE-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - bodem en ondergrond

	(in duizend euro)			
	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	968	968		
BO 2016	970	970		
Bijstelling BA 2016	249	450		
BA 2016	1.219	1.420		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De uitgaven hebben betrekking op de werking van een bodemsaneringsorganisatie voor de droogkuissector. Dit fonds heeft als doel om bodemverontreiniging te voorkomen, evenals het begeleiden, uitvoeren en stimuleren van de sanering van bodemverontreiniging binnen de droogkuissector. Wegens de gerealiseerde toename van het totaal aantal gesloten overeenkomsten wordt een bedrag van 1.219 keuro voorzien voor de jaarlijkse subsidiëring door de Vlaamse Overheid aan VLABOTEX vzw. Dit is een verhoging met 249 keuro met compensatie op artikel LBC-3LCH2AV-IS.

Als gevolg van de inkanteling van FFEU-encours binnen dit artikel wordt via BA2016 201 keuro extra VEK voorzien voor de uitbetaling van lopende dossiers in het kader van de projecten Brownfields voor OVAM 2007 en Brownfields voor OVAM 2008.

LBC-3LCH2AV-IS – interne stromen - Openbare Afvalmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM)

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	36.510	34.956		
BO 2016	36.535	38.459		
Bijstelling BA 2016	- 249	- 249		
BA 2016	36.286	38.210		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

C.2. VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de VMM-begroting BA 2016 op het niveau van de wijzigingen per ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR 08.21: Overgedragen overschot vorige boekjaren

Het reële gecumuleerde begrotingsoverschot op 31 december 2015 wordt bij begrotingsaanpassing 2016 overgedragen naar 2016 en als ontvangst ingeschreven.

ESR 16.11: Verkopen niet-duurzame goederen en diensten aan bedrijven

Bij BA 2016 wordt dit bedrag verhoogd met 18 keuro. Door de indexatie van de samenwerkingsovereenkomsten met enkele bedrijven voor de uitbating van meetstations lucht worden er 18 keuro bijkomende inkomsten verwacht. Bijgevolg wordt langs de uitgavenkant de betreffende loon- en werkingskredieten verhoogd met respectievelijk 16 keuro en 2 keuro.

ESR 16.20: Verkoop van niet-duurzame goederen en diensten binnen de overheidssector

Bij BA 2016 worden de inkomsten verlaagd met 38 keuro. Ingevolge de geactualiseerde loonberekening van de gedetacheerde personeelsleden waarvan het loon kan worden teruggevorderd, is er een vermindering van 38 keuro.

ESR 39.10: Inkomensoverdrachten van EU-instellingen

Het budget wordt bij BA 2016 verhoogd met 2.016 keuro. De ontvangsten voor de ingeschreven Europese projecten worden verminderd met de reeds gedane uitgaven in 2015 (6 keuro). Daarnaast worden er een aantal nieuwe Europese projecten ingeschreven voor een totaal bedrag van 2.022 keuro. Het betreft hier de volgende projecten: Building with Nature (141 keuro), Copernicus (63 keuro), Topsoil (496 keuro), Ecosystem (142 keuro), Lyse (83 keuro), BeGood (368 keuro), EcoWins (354 keuro) en Life project Grote Nete (375 keuro). Bijgevolg worden langs de uitgavenkant de betreffende loonkredieten, werkingskredieten en investeringskredieten overeenkomstig verhoogd met respectievelijk 393 keuro, 1.248 keuro en met 375 keuro.

ESR 46.10: Werkingsdotatie aan de VMM (LB0-1LCH2AW-IS)

De algemene werkingsdotatie aan de VMM wordt verhoogd met 262 keuro VAK/VEK als gevolg van volgende budgetbewegingen: stijgingen met 329 keuro naar aanleiding van de generieke indexatieafspraken qua loonkredieten, 157 keuro ten gevolge van de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten, 56 keuro compensatie vanuit werkingsdotatie aan de VMM voor het operationeel beheer van watersystemen (LB0-1LCH2AW-IS) in het kader van de overdracht van de IC Woluwe, 3 keuro compensatie vanuit LB0-1LCH2AD-WT voor de optimale benutting van de beschikbare kredieten, 150 keuro compensatie vanuit de algemene investeringsdotatie aan de VMM (LB0-1LCH5AW-IS) om de verhoogde onderhoudskosten van de nieuwe software ontwikkelingen op te vangen (recurrente herschikking), 20 keuro compensatie vanuit de algemene investeringsdotatie aan de VMM (LB0-1LCH5AW-IS) in het kader van het AWIS-project voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider en dalingen van 23 keuro voor het aan Aquafin ter beschikking gesteld personeel dat op pensioen gaat en wordt vervangen en 430 keuro in het kader van de overdracht van een aantal personeelsleden naar het dienstencentrum personeel met compensatie van 295 keuro naar PG0-1PAC2ZZ-LO en 53 keuro naar PG0-1PA2ZZ-WT en een bijstelling van 82 keuro ten voordele van de Pool der Parastatalen (FB).

ESR 46.10: Werkingsdotatie aan de VMM voor het operationeel beheer van watersystemen (LB0-1LCH2AW-IS)

De werkingsdotatie aan de VMM voor het operationeel beheer van watersystemen wordt verlaagd met 56 keuro VAK en VEK als gevolg van compensatie naar de algemene werkingsdotatie aan de VMM (LB0-1LCH2AW-IS) in het kader van de overdracht van de IC Woluwe.

ESR 66.11: Investeringsdotatie aan de VMM (LB0-1LCH5AW-IS)

Het MAC/VEK wordt verlaagd met 170 keuro als gevolg van compensatie naar LB0-1LCH2AW-IS. Om de verhoogde onderhoudskosten van de nieuwe software ontwikkelingen op te vangen, wordt er bij BA 2016 een recurrente herschikking van 150 keuro naar werkingskosten ICT doorgevoerd. Voor het AWIS-project werd bij BA 2015 900 keuro gecompenseerd vanuit LBC-3LCH2AD-WT. Hiervan wordt er bij BA 2016 voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider bovenop de bij BO 2016 herschikte 130 keuro via compensatie 20 keuro herschikt naar LB0-1LCH2AW-IS.

ESR 66.11: Investeringsdotatie aan de VMM voor het operationeel beheer van watersystemen (LB0-1LCH5AW-IS)

Het MAC blijft op het niveau van BO 2016. Het VEK wordt met 3.351 keuro verminderd. Gelet op de uitvoeringscijfers van 2014 en 2015, rekening houdend met het feit dat verschillende dossiers o.m. door disputen over de vergunning vastzitten en het onduidelijk is wanneer zij zullen kunnen worden verdergezet en omdat veel elektromechanische werken gepland zijn die een lange doorlooptijd hebben, kan het VEK met 3.351 keuro verminderd worden.

ESR 76.11: Verkoop van gronden binnen de overheidssector

Op artikel 76.12 wordt 6 keuro als verkoopopbrengst van een perceel grond te Aalter ingeschreven.

ESR 76.12: Verkoop van gronden aan andere sectoren dan de overheidssector

Op artikel 76.12 wordt 11 keuro als verkoopopbrengst van een perceel grond te Maldegem ingeschreven.

ESR 77.10: Verkoop van vervoermaterieel

De raming van de verkopen werd geactualiseerd zodat de inkomsten worden geraamd op 40 keuro.

1.2. UitgavenartikelenESR 03.22: Over te dragen overschot van het boekjaar

Het reële gecumuleerde begrotingsoverschot op 31 december 2015 wordt bij BA 2016 overgedragen naar 2016 en als ontvangst ingeschreven op artikel 08.21.

Hier betreft het saldo dat naar raming eind 2016 overgedragen zal worden naar de begroting van 2017, dat wordt gelijkgesteld aan het gecumuleerde begrotingsoverschot op 31 december 2015 (57.768 keuro of een verhoging met 6.461 keuro).

ESR 11: Lonen en sociale lasten

De stijging van 504 keuro VAK/VEK ten opzichte van BO 2016 is als volgt te verklaren: dalingen met 377 keuro in het kader van de overdracht van een aantal personeelsleden naar het dienstencentrum personeel met compensatie van 295 keuro naar PG0-1PAC2ZZ-LO en een bijstelling van 82 keuro ten voordele van de Pool der Parastatalen (FB), 23 keuro voor het aan Aquafin ter beschikking gesteld personeel dat op pensioen gaat en wordt vervangen, en 38 keuro ingevolge de geactualiseerde loonberekening van de gedetacheerde personeelsleden waarvan het loon kan worden teruggevorderd en stijgingen met 329 keuro naar aanleiding van de generieke indexatieafspraken qua loonkredieten, 157 keuro ten gevolge van de generieke afspraken inzake toekenning van de vergrijzingskosten, 47 keuro in het kader van de overdracht van de IC Woluwe, 16 keuro extra inkomsten in het kader van de samenwerkingsovereenkomsten voor de uitbating van enkele meetstations lucht en 393 keuro bijkomend personeelsbudget ingevolge de nieuw ingeschreven Europese projecten (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10) Building with Nature (62 keuro), Copernicus (60 keuro), Ecosystem (105 keuro), Lyse (41 keuro), BeGood (35 keuro) en EcoWins (90 keuro).

ESR 12.11: Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten

De stijging met 1.008 keuro VAK/VEK is te verklaren door dalingen van 6 keuro ingevolge wijzigingen in het ingeschreven Europese project GeoSmart (tegenpost artikel 39.10), 53 keuro voor overdracht van personeel naar het DC Personeel (AgO), 21 keuro herschikking naar 12.12 Huur gebouwen, 5 keuro herschikking naar artikel 12.50 Belastingen voor de aanvraag van bodemattesten en volgende stijgingen: 100 keuro herschikking vanuit artikel 12.11 Specifieke werkingsuitgaven - Exploitatiekosten meetnetten, inningskosten milieuheffing, economisch en ecologisch toezicht voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider AWIS, 9 keuro vanuit artikel 12.11 Specifieke werkingsuitgaven voor het operationeel beheer van watersystemen in het kader van de overdracht van de IC Woluwe en 50 keuro vanuit artikel 12.11 Milieurapport privésector voor het onderhoud van MIRA-website, 170 keuro compensatie vanuit LB0-1LCH5AW-

IS (150 keuro van artikel 74.40 voor het tekort ICT uitgaven onderhoud software en 20 keuro van artikel 74.22 voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider AWIS), 3 keuro compensatie vanuit artikel LB0-1LCH2AD-WT voor de optimale benutting van de beschikbare kredieten, 42 keuro extra ontvangsten (tegenposten artikels 76.11, 76.12 en 77.10) en 719 keuro ingevolge de nieuw ingeschreven Europese projecten (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10) Building with Nature (79 keuro), Copernicus (3 keuro), Topsoil (111 keuro) Ecosystem (37 keuro), Lyse (42 keuro), BeGood (183 keuro) en EcoWins (264 keuro).

ESR 12.11: Milieurapport privésector

Budget wordt verminderd met 50 keuro VAK en VEK ingevolge een herschikking naar artikel 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten voor het onderhoud van de MIRA-website.

ESR 12.11: Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Exploitatiekosten meetnetten, inningskosten milieuheffing, economisch en ecologisch toezicht

Het bedrag wordt vermeerderd met 52 keuro VAK/VEK als gevolg van een daling van 100 keuro interne herschikking naar 12.11 Algemene werkingskosten (externe IT-coördinator en de trajectbegeleider AWIS) en volgende stijgingen: 2 keuro inkomsten uit een aangepaste samenwerkingsovereenkomst voor de uitbating van enkele meetstations lucht (tegenpost 16.20) en 150 keuro ingevolge het nieuw ingeschreven Europees project BeGood (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10).

ESR 12.11: Specifieke werkingsuitgaven voor het operationeel beheer van watersystemen

Dit is de tegenpost van het VMM-ontvangstenartikel 46.10 en verwijst naar artikel LB0-1LCH2AW-IS van het programma LC.

Het bedrag van de werkingsuitgaven voor het operationeel beheer van watersystemen wordt verhoogd met 329 keuro VAK en VEK als gevolg van volgende budgetbewegingen: een daling met 56 keuro VAK/VEK herschikking in het kader van de overdracht van de IC Woluwe en een stijging met 385 keuro ingevolge het nieuw ingeschreven Europees project Topsoil (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10).

ESR 12.12: Huurgelden van gebouwen

Het bedrag wordt verhoogd met 21 keuro VAK/VEK tot op het niveau van het laatste budget 2015. Dit ingevolge herschikking vanuit artikel 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten voor de financiering van het tekort ingevolge de opgelegde besparingen.

ESR 12.50: Belastingen

Budget wordt verhoogd met 15 keuro ingevolge herschikkingen vanuit artikel 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten (5 keuro) en artikel 21.40 Rente op commerciële schuld (10 keuro). In 2016 zijn verschillende werken in het kader van het operationeel waterbeheer voorzien waarvoor in totaal 400 bodemattesten moeten worden aangevraagd. Dit brengt een uitgave van 20 keuro met zich mee.

ESR 21.40: Rente op commerciële schuld

Op basis van de uitvoeringscijfers van de voorbije jaren kan het budget met 10 keuro worden verminderd en herschikt worden naar artikel 12.50 Belastingen waar een tekort is.

ESR 61.41/71.12/73.20/74.40: Investeringsuitgaven in het kader van het operationeel beheer van watersystemen

Dit zijn de tegenposten van het VMM-ontvangstartikel 66.11 en verwijzen naar begrotingsartikel LB0-1LCH5AW-IS van het programma LC.

Het VAK van artikel 61.41 wordt door interne herschikking naar artikel 73.20 verminderd met 320 keuro, het VAK van artikel 71.12 wordt door interne herschikking naar artikel 73.20 verminderd met 400 keuro. Het VAK van artikel 73.20 wordt verhoogd met 1.382 keuro als gevolg van 1.007 keuro aan interne herschikkingen vanuit de artikels 61.41, 71.12 en 74.40 en 375 keuro ingevolge het nieuw ingeschreven Europees Life-project Grote Nete (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10). Het VEK van artikel 73.20 wordt verminderd met 2.689 keuro. Enerzijds zijn er stijgingen met 287 keuro interne herschikking vanuit artikel 74.40 en 375 keuro ingevolge het nieuw ingeschreven Europees Life-project Grote Nete (bijstelling van de ontvangsten van de ingeschreven Europese projecten - tegenpost artikel 39.10) en anderzijds is er een daling met 3.351 keuro. Gelet op de uitvoeringscijfers van 2014 en 2015, rekening houdend met het feit dat verschillende dossiers o.m. door disputen over de vergunning vastzitten en het onduidelijk is wanneer zij zullen kunnen worden verdergezet en omdat veel elektromechanische werken gepland zijn die een lange doorlooptijd hebben, kan het VEK met 3.351 keuro verminderd worden. Het budget van artikel 74.40 wordt door interne herschikking naar artikel 73.20 verminderd met 287 keuro VAK/VEK.

ESR 71.12: Aankoop van gronden in het kader van de waterhuishoudingESR 73.20: Waterbouwkundige werken - Fonds voor de waterhuishouding

Het totaal van de budgetten op deze artikels worden behouden op het niveau van BO 2016. Er is wel een verschuiving van 240 keuro van artikel 73.20 naar artikel 71.12.

ESR 74.10: Aankoop van vervoermaterieelESR 74.22: Verwerving van overig materieelen ESR 74.40: Verwerving van patenten, octrooien en andere immateriële goederen

Dit zijn de tegenposten van het VMM-ontvangstartikel 66.11 en verwijzen naar begrotingsartikel LB0-1LCH5AW-IS van het programma LC.

Het VAK/VEK van artikel 74.10 wordt behouden op het niveau van BO 2016. Het VAK van artikel 74.22 is verminderd met 250 keuro als gevolg van 20 keuro compensatie naar 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider AWIS (LB0-1LCH2AW-IS) en 230 keuro interne herschikking naar artikel 74.40 voor de softwareontwikkeling in het kader van het AWIS-project.

Het VEK van artikel 74.22 is verminderd met 375 keuro als gevolg van 20 keuro compensatie naar 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten voor de externe IT-coördinator en de trajectbegeleider AWIS (LB0-1LCH2AW-IS) en 355 keuro interne herschikking naar artikel 74.40

voor de softwareontwikkeling in het kader van het AWIS-project (230 keuro) en de in 2016 te vereffenen facturen voor dossiers vastgelegd in 2015 (125 keuro).

Het VAK van artikel 74.40 is verhoogd met 80 keuro als gevolg van enerzijds een daling van 150 keuro recurrente herschikking naar artikel 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten via compensatie naar LB0-1LCH2AW-IS voor het tekort ICT uitgaven onderhoud software en anderzijds een stijging van 230 keuro interne herschikking vanuit artikel 74.22 voor de softwareontwikkeling in het kader van het AWIS-project.

Het VEK van artikel 74.40 is verhoogd met 205 keuro als gevolg van enerzijds een daling van 150 keuro recurrente herschikking naar artikel 12.11 Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten – Algemene werkingskosten via compensatie naar LB0-1LCH2AW-IS voor het tekort ICT uitgaven onderhoud software en anderzijds een stijging van 367 keuro interne herschikking vanuit artikel 74.22 voor de softwareontwikkeling in het kader van het AWIS-project (230 keuro) en de in 2016 te vereffenen facturen voor dossiers vastgelegd in 2015 (125 keuro).

2. ALGEMENE UITGAVENBEGROTING (PARTIM VMM)

2.1. Ontvangstenartikelen

Geen wijzigingen.

2.2. Uitgavenartikelen

LB0-1LCH2AD-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - water

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	527	810	0	0
BO 2016	506	920	0	0
Bijstelling BA 2016	- 1	- 101	0	0
BA 2016	505	819	0	0

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De subsidie aan de Watergroep voor het ondersteunen, responsabiliseren en stimuleren van kortgeschoolden en allochtonen wordt ingevolge de generieke indexatieafspraken geïndexeerd met 2 keuro tot een subsidiekrediet van 331 keuro VAK/VEK.

Voor de rest valt dit budget volledig onder het beheer van de VMM. Het VAK/VEK van de dotaties aan de Internationale Schelde- en Maascommissie wordt voor de optimale benutting van de beschikbare kredieten verminderd met 3 keuro tot 174 keuro als gevolg van compensatie naar LB0-1LCH2AW-IS. Het VEK-bedrag voor de investeringsbijdragen aan de gemeenten voor rioleringen vermindert met 100 keuro tot 314 keuro als gevolg van compensatie naar LBC-3LCH2AD-WT ter remediëring van de betaalbehoeften voor de subsidies aan gemeenten voor de aanleg van rioleringen.

3. DAB MINAFONDS (PARTIM VMM)

3.1. Ontvangstenartikelen

LBC-2LCHAAD-OW – ontvangsten werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - water

(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	53.593		
BO 2016	55.880		
Bijstelling BA 2016	3.157		
BA 2016	59.037		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

De totale raming voor de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater bedraagt 59.037 keuro. De heffing op de waterverontreiniging stijgt met 1.882 keuro tot 34.806 keuro t.o.v. BO 2016 (32.924 keuro). Deze stijging is voornamelijk te wijten aan het herstel na de economische crisis. De heffing op de winning van grondwater stijgt t.o.v. BO 2016 (22.956 keuro) met 1.275 keuro tot 24.231 keuro. De stijging t.o.v. BO 2016 is een gevolg van uitgestelde zendingen in 2015 omwille van de invoering van de bovengemeentelijke saneringsvergoedingen.

3.2. Uitgavenartikelen

LBC-3LCH2AD-WT – werking en toelagen - de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen - water

(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	77.951	58.553		
BO 2016	138.169	76.318		
Bijstelling BA 2016	450	1.955		
BA 2016	138.619	78.273		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Vanuit dit begrotingsartikel financiert de VMM rechtstreeks beleidsuitgaven (VAK) gericht op het uitvoeren van het integraal waterbeleid. Dit omvangrijke budget wordt nagenoeg volledig ingezet op de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties. Bij BA 2016 wordt een VAK van 136.169 keuro voorzien voor subsidiedossiers ressorterend onder het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2002, d.i. voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties.

Daarnaast wordt voor de financiering van de StroomGebiedBeheerPlannen (SGBP) een VAK van 2.450 keuro uitgetrokken. Bij de voorbereiding van de plannen voor de tweede periode 2016-2021 werden alle maatregelen geïnventariseerd die nodig geacht worden om de goede toestand te realiseren. Op basis van de reacties uit het openbaar onderzoek over de stroomgebiedbeheerplannen, de resultaten van de disproportionaliteitsanalyse en rekening houdend met de budgettaire context is gekozen voor een

geoptimaliseerd scenario 'speerpuntgebieden en aandachtsgebieden en klasse I-acties voor grondwater' (SPG/AG-scenario). Het doelbereik van dit geoptimaliseerd SPG/AG-scenario is gericht op het behalen van een goede ecologische toestand in 17 oppervlaktewaterlichamen (9% van de Vlaamse waterlichamen - de speerpuntgebieden), op het behalen van een goede chemische en kwantitatieve toestand in 8 grondwaterlichamen (19%) en op het verhogen van de lokale dynamiek en samenwerking gericht op het bereiken van een goede toestand in 56 oppervlaktewaterlichamen (aandachtsgebieden) in de derde planperiode 2022-2027 (29%).

De stijging van het VEK met 1.955 keuro is een gevolg van het herinschatten van de betaalkalender ingevolge de subsidies voor de gemeentelijke rioleringen.

Via de integratie van het FFEU op dit artikel werd het openstaand encours van 661 keuro van het betrokken FFEU-project m.b.t. waterbeheersing toegevoegd. Ter vereffening van dit encours volstaat volgens de meest actuele gegevens een VEK van 39 keuro, wat overeenkomt met een bijstelling in min van 352 keuro.

D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A

D.1. GRINDFONDS

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de begroting 2016 van het Grindfonds op het niveau van de wijzigingen per ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

De begroting wordt aan de inkomstzijde enkel gewijzigd op volgende ESR-code:

ESR-code 08.21: overgedragen saldo

Het reële begrotingssaldo op 31.12.15 (21.30 keuro) wordt ingebracht.

1.2. Uitgavenartikelen

De begroting wordt aan de uitgavenzijde gewijzigd op volgende ESR-codes:

ESR-code 51.12-0: herstructureringskosten van de grindwinningszones

Op basis van de meest recente cijfers schat het Herstructureringscomité in dat in 2016 voor herstructurering van de grindwinningsgebieden Boterakker, Meerheuvel, Negenoord en Mechelse Heide Noord 1.413 keuro op ESR-code 51.12-0 nodig zal zijn. De raming is gebaseerd op aanbestedde en (na goedkeuring van de minister) toegewezen opdrachten. Daarbovenop komen nog de geraamde niet-reguliere uitgaven voor de drie betrokken valleigrindgemeenten, die in een overeenkomst tussen het Grindfonds en Kinrooi, Maaseik en Dilsen-Stokkem zijn bepaald op 694 keuro in 2016. Het bedrag voor ESR-code 51.12-0 wordt daarom verhoogd van 1.607 keuro naar 2.107 keuro.

ESR-code 03.22: over te dragen saldo

Het naar 2017 over te dragen begrotingssaldo wordt in functie van de aanpassing van het ingebrachte overgedragen saldo en de aanpassing van de raming van de herstructureringskosten van de grindwinningszones gecorrigeerd.

E. EVA's

E.1. VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de begroting 2016 van de VLM-begroting op het niveau van de wijzigingen per ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR klasse 1: Lopende ontvangsten van goederen en diensten

2016 BO: 1.621   2016 BA: 1.621

De inkomsten uit verkopen van goederen en diensten worden geraamd op 1.271 keuro (een status quo t.o.v. BO2016) wegens de huidig geraamde inkomsten uit verkopen en allerlei landbouweconomische studies en niet instrument gebonden opdrachten die de VLM uitvoert voor derden, zowel binnen als buiten de sector overheid. De opbrengst op het toezicht op de ruilverkavelingswerken wordt t.o.v. BO2016 constant geraamd op 350 keuro.

ESR klasse 2: Rentes

2016 BO: 577   2016 BA: 577

De inkomsten uit rentes (gemak van betaling bij verkoop domeingoederen, ruilverkaveling en grondenbanken) worden op 112 keuro geraamd (constant t.o.v. BO2016). De verwachte inkomsten uit pachten worden geraamd op 465 keuro (constant t.o.v. BO2016).

ESR klasse 3: Inkomensoverdrachten van andere sectoren

2016 BO: 2.786   2016 BA: 4.159

Er worden bij BA2016 1.002 keuro inkomsten uit "nadelige saldi" verwacht binnen de entiteit ruilverkaveling t.o.v. 2 keuro bij BO2016. Vanuit verzekeringsmaatschappijen wordt 40 keuro verwacht (constant). Vanuit vzw's wordt de raming op 85 keuro gebracht (+85 keuro t.o.v. BO2016). De raming van de inkomsten uit projecten met Europese cofinanciering wordt bijgesteld van 2.733 keuro naar 3.021 keuro (+ 288 keuro). Er worden 11 keuro aan inkomsten verwacht uit terugvordering van uitbetaalde gebruikersschade (constant).

ESR klasse 4: Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid

2016 BO: 64.944   2016 BA: 64.260

Via begrotingsartikel LB0-1LCH2AY-IS

Voor de werkingsdotatie VLM wordt het krediet bij begrotingsaanpassing 2016 met volgende bedragen aangepast. Een verhoging met 420 keuro vanuit een compensatie van artikel LB0-1LCH5AY-IS voor een correctie van bij BO2016 en een verlaging met 595 keuro vanuit een compensatie vanuit datzelfde artikel voor de informatiseringskost van MAP5. Vanuit het compensatiemechanisme voor endogene groei op niveau van de Vlaamse Overheid wordt 204 keuro aan het krediet toegevoegd voor de kost van endogene groei bij de VLM.

Vanuit de afdeling ALBON van het departement LNE worden de inkomende werkkredieten voor studies in de ruilverkaveling voorzien. Het budget voor de voorbereiding en de ecologische monitoring van ruilverkavelingsprojecten bedraagt 100 keuro VAK en 131 keuro VEK (constant beleid).

Via begrotingsartikel LD0-1LCH5AY-IS

Vanuit ANB wordt een vastleggingsmachtiging van 726 keuro VAK voorzien. Het correlatief krediet, dat 520 keuro bedroeg bij BO2016, wordt teruggebracht tot 0 keuro omdat uit het saldo van het nog niet aangewend correlatief krediet kan worden geput. Deze kredieten zijn voorzien voor studies en vergoedingen in de natuurinrichting die door de VLM gefinancierd worden.

Via begrotingsartikel KB0-1KDH5AV-IS

Op 7 juni 2013 werd het decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Het decreet voorziet in de mogelijkheid tot het toekennen van trekkingsrechten voor 50 doelgemeenten. Voor 2016 wordt er voorzien om bij constant beleid een bedrag van 8.010 miljoen euro te voorzien in de begroting, als vastleggingsmachtiging om deze trekkingsrechten te kunnen uitoefenen. Met een overgedragen saldo van 7 keuro uit 2015 bedraagt de behoefte voor het correlatief krediet 8.003 keuro.

Via begrotingsartikel LBC-3LCH2AR-IS

Er wordt uitgegaan van constant beleid. 2.550 VAK en 275 VEK voor gebruikersschade en 910 VAK en VEK voor kapitaalschade.

Via begrotingsartikel LBC-3LCH2AY-IS

Dotatie aan de VLM voor plattelandsbeleid:

Het VAK blijft op 511 keuro zoals bij BO2016 wegens ongewijzigd beleid (volkstuinten, buurten op den buiten, plattelandsloket, IPO werking). Het VEK blijft op 1.986 keuro zoals bij BO2016 wegens ongewijzigd beleid (plattelandsloket, IPO werking, onderzoeksagenda platteland, QW's, bestuurskrachtmonitor fase 4, centrum vr agrarische geschiedenis WO I, Gentse floralien, leedergroepen, schapenhouderij, buurten op den buiten, steunpunt vrouwen in het platteland, eco²agro beheercentrum, krachtboer.

Dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van het MAP (onderzoeken):

Op basis van constant beleid t.o.v. BO 2016 wordt er voor 2016 900 keuro VAK voorzien. Voor de vereffening van de onderzoeken o.b.v. concours 2014, VAK 2015, 2016 was er bij BO2016 910 keuro VEK geraamd. De raming wordt aangepast naar 712 keuro VEK voor 2016. De reden voor deze bijstelling is dat er projecten worden opgestart met VAK 2016, waarvan de betaalkalender van projecten pas in 2017 begint.

Dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS):

Het VAK en VEK blijft op 5.250 keuro wegens ongewijzigd beleid. Vanuit provincies en gemeenten wordt er een inkomst van 12 keuro verwacht. Bij BO2016 was deze inkomst niet voorzien.

ESR klasse 5: Kapitaaloverdrachten van andere sectoren

2016 BO: 92

2016 BA: 296

Vanuit Europa worden er bij BA2016 204 keuro aan recuperaties verwacht (+ 204 keuro t.o.v. BO2016) als bijdrage in de inrichtingswerken. Vanuit het SALK-project verwacht de VLM 93 keuro voor grondenbank Noord-Oost Limburg voor grondverwerving en ruilverkaveling (constant t.o.v. BO2016).

ESR klasse 6: Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid

2016 BO: 34.581   2016 BA: 34.018

Via begrotingsartikel LB0-1LCH5AY-IS

Bij begrotingsopmaak 2016 werd de vastleggingsmachtiging bepaald op 1.523 keuro, met een daaraan gekoppeld correlatief krediet van 1.523 keuro. De kosten in het kader van MAP5, bij BO2016 geraamd op 420 keuro (terugbetaling fosfaatstalen) werden via dit artikel voorzien. Bij BA2016 worden die via compensatie aan artikel LB0-1LCH2AY-IS toegevoegd. Er is verder een bijstelling in plus met 595 keuro ten gevolge de informatiseringskost van MAP5 vanuit hetzelfde artikel. Aangezien er vanuit het saldo 30 keuro van het correlatief krediet kan worden aangewend, staat het correlatief krediet op 1.668 keuro, terwijl de vastleggingsmachtiging 1.698 keuro bedraagt.

Via begrotingsartikel LB0-1LCH2AY-IS

Het budget voor de subsidiëring van landinrichtingswerken die door de Vlaamse Landmaatschappij worden uitgevoerd bedraagt 3.823 keuro VAK en 3.425 keuro VEK. Er wordt uitgegaan van constant beleid.

Het budget voor het betalen van de subsidies voor ruilverkavelingswerken is uitdovend op de algemene uitgavenbegroting. Er blijft 468 keuro VEK beschikbaar, op basis van constant beleid.

Via begrotingsartikel LB0-1LCH4AY-IS

Een variabel krediet wordt aangewend voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken. De raming van de kredietbehoefte bedraagt 20 keuro VRVAK en is gelijk aan de raming van de toegewezen ontvangsten (zie Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen).

Via begrotingsartikel LD0-1LCH4AY-IS

Vanuit ANB wordt in een dotatie voorzien van 850 keuro ter realisatie van het project "Groenpool Vinderhoutse bossen".

Via begrotingsartikel LD0-1LCH5AY-IS

Vanuit ANB wordt een vastleggingsmachtiging van 2.877 keuro VAK voorzien. Het correlatief krediet, dat 2.214 keuro bedroeg bij BO2016, wordt teruggebracht tot 1.395 keuro omdat uit het saldo van het nog niet aangewend correlatief krediet kan worden geput. Deze kredieten zijn voorzien voor de afhandeling van investeringsprojecten inzake natuurinrichting.

Via begrotingsartikel LBC-3LCH2AY-IS

Dotatie aan de VLM voor grondverwerving buffergebieden:

Het VEK kent een verhoging van 1.100 keuro t.o.v. BO2016 (400 keuro) wegens betalingen voor de aankoop van de woningen gelegen te Overdam, dit dus voor een totaal van 1.500 keuro VEK.

Dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS):

Het VAK staat op 2.770 keuro ter financiering van het beleid m.b.t. herstructureringsprogramma PAS rode bedrijven en het flankerend beleid t.b.v.

de realisatie van IHD. Het VEK wordt bijkomend met 902 keuro verminderd tot een bedrag van 1.868 keuro.

Dotatie aan de VLM voor technische uitgaven met betrekking tot de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekenning van voorschotten:

Voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken wordt er 4.261 keuro VAK voorzien. Het VEK bedraagt 4.246 keuro (constant beleid).

Dotatie aan de VLM voor voorkeepsrecht natuur en de werking van de grondenbanken:

Op dit begrotingsartikel is bij BO2016 3.951 keuro VAK en keuro VEK beschikbaar voor de projectgewijze overdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de uitoefening van het voorkeepsrecht, de koopplichten in het kader van het Natuurdecreet, de verwerving via overbedeling in ruilverkavelingsprojecten en de werving van de grondenbanken. Bij BA2016 wordt uitgegaan van constant beleid.

Via begrotingsartikel MDU-3MHF2AW-IS

Vanuit AWW wordt 1.032 keuro aan de VLM gedoteerd, en dit voor de projecten A11, N60, N370, inrichtingsplan Wildenburg-Aanwijs en grondenbank N60.

Via begrotingsartikel MBU-3MIF2AU-IS

Vanuit AMT wordt 3.577 keuro aan de VLM gedoteerd, en dit voor de projecten grondenbanken LSO en RSO en IP Rieme-Zuid Doornzele-Noord.

Vanuit de VMM wordt voorzien in een inkomst van 320 keuro VEK (constant beleid keuro t.o.v. BO2016) in het kader van het recht van voorkoop en de koopplicht Integraal Waterbeleid. Het VAK wordt van 320 keuro teruggebracht tot 0 keuro.

De bijdrage van de provincies en de gemeenten in de inrichtingswerken werd berekend op respectievelijk 176 keuro (-3 keuro t.o.v. BO2016) en 2.513 keuro (-597 keuro t.o.v. BO2016).

De bijdragen van gemeenten in lokale grondenbanken wordt bij BA2016 berekend op 7.000 keuro (status quo t.o.v. BO2016) en dit voor grondenbank LSO.

Vanuit vzw's wordt 9 keuro voorzien voor hun bijdrage in inrichtingswerken (+4 keuro t.o.v. BO2016).

ESR klasse 7: Desinvesteringen

2016 BO: 5.015   2016 BA: 7.115

De geraamde opbrengsten uit de verkoop van gronden worden bijgesteld van 5.015 keuro naar 7.115 keuro. Het gaat om volgende bedragen: 5.000 keuro voor de entiteit grondenbanken, 1.000 keuro voor de entiteit landinrichting en 500 keuro voor de entiteit ruilverkaveling. Verder zijn er nog voor 615 keuro verkopen van het patrimonium van de VLM gepland.

ESR klasse 8: Kredietaflossingen en vereffeningen

2016 BO: 2.615   2016 BA: 2.595

Dit betreft de raming van de ontvangsten van de hypothecaire debiteuren ruilverkaveling en ontvangsten vanuit de verkoop van domeingoederen van de VLM en gronden uit de grondenbankwerking via gemak van betaling evenals de leningen van de sociale dienst. De raming wordt op 385 keuro berekend (-30 keuro t.o.v. BO2016). Dit wegens een aantal vervroegde aflossingen. Ook

het begrotingsartikel LB0-1LCH4AH-PA, een variabel krediet ter financiering van het recht van voorkoop in de ruilverkaveling (terugvorderbaar voorschot) wordt bij ontvangst door de VLM hierop aangerekend. De raming bij ALBON voor de ontvangst bij de VLM is begroot op 2.210 keuro (+ 10 keuro t.o.v. BO2016).

1.2. Uitgavenartikelen

ESR klasse 11: Lonen en sociale lasten

2016 BO: 43.438   2016 BA: 43.642

De loonkredieten werden voor BA2016 geactualiseerd en berekend op basis van de kost van het personeelsplan met resultaat een status quo. Er werd 204 keuro toegevoegd aan de loonkredieten in het kader van de generiek afspraken omtrent de vergrijzingskosten. Tevens werd rekening gehouden met de loonkost van de bijkomende opdrachten van de VLM, zoals de contracten gefinancierd met externe financiering en projectfinanciering.

ESR klasse 12: Aankopen van niet – duurzame goederen en diensten

2016 BO: 11.404   2016 BA: 11.771

De verhoging komt voor uit de actualisatie van de raming van de benodigde werkingskosten (-198 keuro), voor de beleidsentiteiten tevens op basis van een actualisatie van de projectenportefeuille (+ 565 keuro).

ESR klasse 3: Inkomensoverdrachten aan andere sectoren

2016 BO: 11.109   2016 BA: 11.593

Bij BO2016 werden de uitgaven aan "batige saldi" in het kader van de ruilverkaveling geraamd op 50 keuro. Bij BA2016 is er bijstelling naar 200 keuro. Voor de grondenbanken wordt een uitgave voorzien van 3.000 keuro om aan de bestaande stimuli en flankerende maatregelen te kunnen voldoen (2.700 keuro bij BO2016). In het kader van RUP's zal er voor 1.185 keuro (constant beleid t.o.v. BO2016) betaald worden aan gebruikers- en kapitaalschade (decreet grond- en pandenbeleid). De raming van de kosten MAP5 wijst op een uit te betalen vergoeding van 420 keuro voor terugbetaling van bodemanalyses. In de land- en natuurinrichting wordt 142 keuro (+ 8 keuro t.o.v. BO2016) voorzien voor uitbetalingen cultuurschade en andere vergoedingen. In het kader van de IPO-werking (plattelandsbeleid) wordt voor 11 keuro (-9 keuro t.o.v. BO2016) aan uit te betalen vergoedingen voorzien. De jaarlijkse geïndexeerde bijdrage aan het VCM bedraagt bij BO2016 87 keuro (constant beleid). De inkomensoverdrachten aan vzw's in het kader van PDPO AS 3 en 4 worden bij BA2016 bijgesteld naar 0 keuro (komende van 55 keuro). PDPO II is immers afgelopen in 2015 en er dienen geen restbudgetten voorzien te worden om uit te betalen in 2016. In het kader van Plattelandsbeleid worden 600 keuro inkomensoverdrachten aan vzw's voorzien (status quo t.o.v. BO2016). Daar waar de VLM lead-partner is in Europese projecten dienen 21 keuro van de ontvangen declaraties te worden doorgestort aan vzw's (+ 21 keuro t.o.v. BO2016) en 120 keuro (+5 keuro t.o.v. BO2016) aan EU-overheden. In het kader van het EIP-project dienen in 2016 807 keuro (bij BO2016 geraamd op 743 keuro) doorstortingen te gebeuren aan EU-partners, overheden en niet-overheden. Voor flankerend beleid PAS worden bij BA2016 5.000 keuro aan uitgaven voorzien voor uitbetaling van bedrijfsbegeleiding en vergoedingen.

ESR klasse 4: Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid

2016 BO: 316   2016 BA: 405

De inkomensoverdrachten aan lokale besturen in het kader van PDPO AS 3 en 4 worden bij BA2016 bijgesteld naar 0 keuro (-71 keuro t.o.v. BO2016). PDPO II is

immers afgelopen in 2015 en er dienen geen restbudgetten te worden voorzien om uit te betalen in 2016. In het kader van Plattelandsbeleid werden bij BO2016 35 keuro betalingen aan provincies voorzien. Bij BA2016 wordt de raming op 55 keuro gebracht. Er worden bij BA2016 ook 350 keuro overdrachten aan gemeenten voorzien in het kader van het plattelandsbeleid (+140 keuro t.o.v. BO2016).

ESR klasse 6: Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid

2016 BO: 8.099   2016 BA: 8.431

In het kader van PDPO As 3 en 4 dienen een aantal restbudgetten van provincies teruggestort te worden in 2016. Bij BO2016 was 32 keuro krediet ingeschreven. Er blijken 421 keuro middelen te resteren, die dienen te worden teruggestort. Dit is een stijging van 389 keuro.

Ter uitvoering van het plattelandsfonds wordt voorzien in het doorstorten van 8.010 keuro aan investeringsbijdragen aan de betrokken gemeenten. (constant beleid t.o.v. BO2016). In het kader van een terugbetaling van resterende saldi uit grondenbankwerking werd bij BO2016 57 keuro voorzien voor terugbetalingen aan federale partners. Dit vervalt bij BA2016.

ESR klasse 7: Investerings

2016 BO: 38.029   2016 BA: 40.809

Het krediet voor aankopen gronden binnen de grondenbankactiviteiten van de VLM wordt op basis van actualisatiegegevens en de diverse begrote inkomsten van de diverse partners op 19.384 keuro gebracht (+ 2.430 keuro t.o.v. BO2016). Hiervan is 1.000 keuro bestemd voor IHD en 868 keuro voor PAS. De geraamde grondverwervingen in het kader van de inrichtingsactiviteiten worden op 5.593 keuro gebracht (- 534 keuro t.o.v. BO2016). De VLM maakt in 2016 voor 615 keuro van zijn domeingoederen te gelde en zal deze middelen en een opgebouwd saldo uit voorgaande jaren voor een totaal van 2.455 keuro aanwenden voor het verwerven van nieuwe gronden (-25 keuro t.o.v. BO2016). Voor de inrichtingswerken wordt bij BA2016 een bedrag van 11.679 keuro geraamd op basis van geactualiseerde gegevens (+ 314 keuro bijstellingen) i.p.v. de geraamde 11.365 keuro uit BO2016. Er wordt de aankoop of vervanging van bedrijfswagens voorzien voor 37 keuro (status quo t.o.v. BO2016) en investeringen in informatica, kantoormateriaal en meubilair worden geraamd op 1.661 keuro (+ 595 keuro t.o.v. BO2016 wegens de informatiseringskost van MAP5).

ESR klasse 8: Kredietverleningen

2016 BO: 2.230   2016 BA: 2.230

Ter spijzing van het landinrichtingsfonds verwacht de VLM in 2016 om 390 keuro door te storten aan ALBON aan geïnde pachten op gronden aangekocht in het kader van de ruilverkaveling en geïnde intrest door het toestaan van gemak van betaling in de ruilverkaveling voor het voldoen van de nadelige saldi. Ook teveel ontvangen subsidies voor inrichtingswerken of positieve saldi ten gevolge van ontbinding van ruilverkavelingscomités maken deel uit van het geraamde bedrag. Op basis van een ingeschatte aanwending van terugvorderbare voorschotten in de ruilverkaveling wordt verwacht dat een bedrag van 1.840 keuro kan teruggestort worden aan ALBON ter voldoening van het bekomen terugvorderbaar voorschot.

2. DAB MINAFONDS (PARTIM VLM)

2.1. Ontvangstenartikelen

LBC-2LCHAAJ-OW – ontvangsten werking en toelagen - kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe mestactieplan
(in duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
Realisatie 2015	899		
BO 2016	2.626		
Bijstelling BA 2016	- 539		
BA 2016	2.087		

De ontvangsten ter handhaving van het Vlaamse mestbeleid worden voor 2016 begroot op 2.087 keuro. Ten opzichte van BO2016 werden er enkele componenten uit de raming aangepast, waardoor er een daling van de inkomsten is met 539 keuro.

Ten opzichte van BO2016 werden bij BA2016 als basis actuelere cijfers gebruikt voor de raming van de opleggingen en verminderingen in 2016. Dit resulteerde in een totale daling van de inkomsten t.o.v. BO met 544 keuro.

Ook werd bij BA2016 het inningspercentage van 90% niet gehandhaafd (daling van de inkomsten met 291 keuro bij BO2016) maar werd er bij BA2016 wel rekening gehouden met dubieuze vorderingen (daling van de inkomsten met 286 keuro bij BA2016). Ten opzichte van BO2016 geeft dit een verhoging van de inkomsten met 5 keuro.

2.2. Uitgavenartikelen

LBC-3LCH2AY-IS – interne stromen – Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
(in duizend euro)

	VAK	VEK	VRK	MAC
Realisatie 2015	12.259	16.564		
BO 2016	17.873	19.743		
Bijstelling BA 2016	- 230	- 230		
BA 2016	17.643	19.513		

Toelichting bij bijstelling BA 2016:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

E.2. VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de VREG-begroting 2016 op het niveau van de ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR 08.21: Overgedragen overschot vorige boekjaren

Het overgedragen saldo bedraagt 350 keuro. Het bedrag is samengesteld uit het overschot van het begrotingsjaar 2015 van 188 keuro en de saldi van vorige boekjaren van 162 keuro.

ESR 46.10: Dotatie VREG (LE0-1LEB4AS-IS)

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (EVA VREG) staat in voor de uitvoering van zijn begroting, die past binnen het beleidsveld "Energie".

De werking van de VREG wordt gefinancierd via een heffing ten voordele van het Energiefonds. Het Energiefonds ontvangt van de toegangshouder de geïnde heffingen gestort op de rekening van de Vlaamse Belastingdienst.

VREG ontvangt zijn dotatie vanuit begrotingsartikel LE0-1LEB4AS-IS, dat onder het beheer staat van het VEA met name het Energiefonds en deel uitmaakt van het begrotingsprogramma LE. De dotatie 2016 bedraagt 4.969 keuro en werd ten opzichte van de begrotingsopmaak verminderd met het begrote overschot van het boekjaar van 182 keuro.

1.2. Uitgavenartikelen

In het kader van de zesde staatshervorming is de bevoegdheid over de tarieven van de gas- en elektriciteitsdistributie overgaan van de federale overheid naar de gewesten. Voor wat het Vlaams Gewest betreft, is de VREG de bevoegde instantie geworden. De onderstaande ESR-codes bevatten de uitgaven op kruissnelheid met betrekking tot deze nieuwe kerntaak.

ESR 03.22: Over te dragen overschot van het boekjaar

Het over te dragen overschot van het boekjaar bedraagt 168 keuro. De dotatie van de VREG wordt sinds 2015 ter beschikking gesteld vanuit het Energiefonds.

ESR 11: Lonen en sociale lasten

Geen wijzigingen ten opzichte van de begrotingsopmaak 2016.

ESR 12: Werking

VREG en VEA werken aan de uitbouw van een gemeenschappelijke databank waarbij de uitwisseling van energiedata centraal zal staan, ook met andere (externe) partijen. De opzet van een Uniek Loket is een eerste uitrol in samenwerking met de netbeheerders waarbij alle gegevens omtrent decentrale productie optimaal zullen worden gedeeld.

De kosten met betrekking tot de ontwikkeling van databanken horen conform de waarderingsregels (Handleiding over de Boekhoudregels) thuis onder investeringen, meer bepaald ESR74.22.

De VREG zal daarom een bedrag van 480 keuro transfereren van ESR 12.11 naar ESR 74.22. Het bedrag is een inschatting van de dienstverlener en is nodig om het project verder te kunnen uitvoeren.

De werkingsmiddelen worden verminderd met 480 keuro en bedragen in totaal 1.522 keuro.

ESR 74: Investerings

De investeringen stijgen met 480 keuro (zie supra).

F. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE B

F.1. DE WATERGROEP

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Volgens de interne planning van De Watergroep is de budgetherziening 2016 gebaseerd op de jaarrekeningen en uitvoeringsrekeningen 2015 en is de timing bovendien afgestemd op het nieuwe proces voor de opmaak van het Tariefplan tbv de WaterRegulator.

Wat sanering betreft werd rekening gehouden met volgende uitgangspunten:

Opbrengsten zuivering zijn gebaseerd op volgende parameters: aangroei 11.000 aftakkingen per jaar, verbruiksdaling berekend op gemiddelde voorbije jaren, 0,93% prijsindexering. Ook hier zijn er geen wijzigingen t.o.v. het budget BO2016.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR-code 08.21: overgedragen saldo

Het reële begrotingssaldo op 31.12.15 (46.201 keuro) wordt ingebracht.

ESR 1611, 1612,1620: Verk. van niet-duurz. goed. en dienst

De BO 2016 is gebaseerd op de simulatie rond budgetneutraliteit tussen 2015 onder de oude tariefstructuur en oude tarieven en 2016 met de nieuwe tariefstructuur en tarieven. Deze was gebaseerd op de waterboeken 2014 van De Watergroep, dus excl. IWM.

Hierbij werd rekening gehouden met een verbruiksdaling berekend op gemiddelde van de voorbije jaren.

Hierop werd een indexatie toegepast, berekend als volgt:

Indexaanpassing tussen 08/2013 en 08/2015 (laatst beschikbare), basis = 2004.

Aug-2013 122.58

Aug-2015 123.72

Indexatie= 0.93%

Hierop werden bijkomend volgende parameters toegepast voor BO 2016:

Jaarlijkse aangroei met 11.000 aftakkingen

Overname IWM.

ESR 4630: Inkomensoverdrachten vanuit het MINAfonds

Met een MINA-toelage zoals opgenomen in de begroting 2016 ten bedrage van 146.043 keuro voor de gehele sector, en met een aandeel hierin voor De

Watergroep van 42,56% betekent dit dat De Watergroep recht heeft op een bijdrage van 62.156 keuro.

ESR 4821: Inkomensoverdrachten van gemeenten (algemene bijdragen)

In 2016 worden er 2.428 keuro meer ontvangsten begroot. Dit betreft de extra bijdragen welke de gemeenten voorzien hebben te storten in het kader van de uit te voeren rioleringsprojecten. De voornaamste bijdrage betreft de gemeente Aarschot (2 miljoen euro) aangezien er in 2016 in Aarschot voor 9 miljoen euro projecten zullen uitgevoerd worden (zie ESR 7330).

ESR 9610: Opnemingen van leningen in nationale valuta

BO2016 voorziet eenzelfde leningsbedrag als in de BA2015. De gebudgetteerde vrije cashflow bedraagt in 2016 77,3 miljoen euro. Het investeringsbudget wordt geschat op 87,6 miljoen euro. De aflossing van financieringen bedraagt 15,3 miljoen euro.

Vrije kasstroom	+77,3 miljoen
Investeringsbudget	-87,6 miljoen
Herfinanciering	-15,3 miljoen
Leningsbudget 2016	-26,6 miljoen

Het plafond van de gewaarborgde leningen van de Watergroep wordt zodoende voor 2016 bepaald op 25.000.000 euro.

1.2. Uitgavenartikelen

ESR-code 03.22: overgedragen saldo

Het reële begrotingssaldo op 31.12.15 wordt doorgerekend naar het over te dragen overschot eind 2016 (44.717 keuro).

ESR. 1111,1112,1120,1131,1133: Personeelskosten

De update van de actuariële studie door Ethias betreffende pensioenbijdragen statutair personeel is opgenomen in de berekening van de personeelskost 2016 en zorgt voor een stijging van 813 keuro dit begrotingsjaar. Verder wordt de stijging van personeelskost ook verklaard door opname parameter endogene groei.

ESR. 1211: Aankopen van niet duurzame goederen en diensten – algemene werkingskosten.

Voor aanpassing BA2016 versus BO2016 zie ESR 4630 aan ontvangstenzijde.

ESR. 7200: Nieuwbouw van gebouwen

Het begrotingsjaar 2016 wordt begroot op 17.364 keuro wat 3.535 keuro hoger is dan de BA2015. Het gaat hierbij zowel om de ruwbouw als om de (electro-mechanische) uitrusting. Het betreft een verhoging van het investeringsprogramma: in BO2016 zijn volgende investeringen opgenomen: WPC Voer-Bertem cluster, renovatie WPC Hoeilaart na overname, WPC Bilzen, WPC De Blankaart (reinwater-reservoir, ozon, actief kool,...) en andere recurrente uitgaven.

ESR. 7320: Waterbouwkundige werken

Het begrotingsjaar 2016 wordt begroot op 18.665 keuro. Het gaat hierbij voornamelijk om investeringen in contractueel gebonden installaties (BU I&S), IBA's en (voornamelijk) aftakkingen. Wat deze investeringen betreft wordt uitgegaan van een constante activiteit in vergelijking met 2014 (deze werken worden gefinancierd door derden, en ook deze bedragen werden constant gehouden).

ESR. 7330: Pijpleidingen

Het begrotingsjaar 2016 wordt begroot op 79.837 keuro of 34.736 keuro hoger dan in 2015 en is als volgt te verklaren:

28.000 keuro distributieleidingen

32.000 keuro toevoerleidingen: dit betreft recurrente uitgaven voor vernieuwing/aanpassing toevoerleidingen

19.000 keuro Rioleringsleidingen: De voornaamste stijging investeringen riolen is te verklaren door enkele grote projecten in de gemeente Aarschot.

ESR. 91.10: Aflossing van schuld in nationale valuta

Er wordt een bedrag van 16.314 Keur begroot. Het bedrag opgenomen is berekend op basis van de aflossingstabellen + inschatting van de aflossingen van de nieuw op te nemen leningen. Inclusief de aflossingen op het geherfinancierde gedeelte van de lening van 80 miljoen €.

G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN

G.1. SAR MINARAAD

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de begroting 2016 van de SAR MINARAAD op het niveau van de wijzigingen per ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR-code 08.21: overgedragen saldo

Het overgedragen saldo stijgt met 129 keuro ten opzichte van BO2016. Dit is het definitief overgedragen saldo van 2015.

ESR-code 46.10: werkingsdotatie

De dotatie stijgt met 10 keuro, namelijk met 5 keuro vanuit de generieke indexprovisie en met 5 keuro in het kader van de generieke regeling omtrent de vergrijzingskosten.

1.2. Uitgavenartikelen

ESR-code 11: personeelskosten

De personeelskosten dalen met 17 keuro. Enerzijds is er een toename van 10 keuro omwille van de index en vergrijzing, anderzijds is er een overheveling van 12 keuro van de code 11.31 naar de algemene werkingskosten (12.11) aangezien op deze code geen kosten meer worden toegekend en een overheveling van 15 keuro naar de patrimoniale kosten (74.40)

ESR-code 12: werkingskosten

De werkingskosten stijgen met 12 keuro t.o.v. BO2016. Er wordt meer gebudgetteerd voor de uitbesteding van studies dan in 2015. Dit budget komt van de personeelskosten (meer specifiek van de overige sociale lasten 11.31).

ESR-code 74: investeringskosten

De investeringskosten stijgen met 15 keuro t.o.v. BO2016 omwille van de vernieuwing van de website van de Minaraad. De website krijgt de huisstijl zoals opgelegd door de Vlaamse Overheid. (74.40 - verwerving andere immateriële goederen).

H. EIGEN VERMOGENS**H.1. EIGEN VERMOGEN VAN HET INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (EV INBO)****1. TOELICHTING PER ARTIKEL**

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van BA 2016 van het EV INBO op het niveau van de ESR-code besproken.

Binnen het EV INBO wordt op projectbasis gewerkt waarbij er rekening moet gehouden worden met het feit dat:

- ontvangsten en uitgaven afhankelijk zijn van het succesvol binnenhalen van projecten (waarbij de succesgraad uit de vorige jaren niet representatief is voor de succesgraad van het lopende en/of van de toekomstige jaren);
- de vertraging van projecten kan leiden tot verschuivingen van inkomsten van het ene boekjaar naar het andere;
- inkomsten en uitgaven niet systematisch in hetzelfde boekjaar vallen (o.a. bij EU projecten).

1.1. Ontvangstenartikelen

De begroting wordt aan de ontvangstenzijde als volgt gewijzigd:

ESR.0821: Overgedragen saldo

Dit cijfer werd aangepast aan het reëel overgedragen saldo eind 2015.

ESR.1600: Verkopen

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

ESR.2620: Rente

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

ESR.4640: Inkomensoverdrachten van administratieve openbare instellingen

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

ESR.4940: Inkomensoverdrachten van de federale overheid

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

ESR.8950: Kredietaflossingen

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

1.2. Uitgavenartikelen

De begroting wordt aan de uitgavenzijde als volgt gewijzigd:

ESR.0322: Over te dragen saldo

Het over te dragen saldo eind 2016 van EV INBO werd aangepast aan het reëel overgedragen saldo eind 2015 uitgaande van geen ESR-intering.

ESR.1100: Personeelskosten

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

ESR.1200: Werkingskosten

Geen wijzigingen t.o.v. BO 2016.

H.2. ONDERSTEUNEND CENTRUM VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (OC ANB)

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van BA 2016 van het OC ANB op het niveau van de ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR 0821: Overgedragen saldo

Dit bedrag stemt overeen met het reëel overgedragen saldo van het boekjaar 2015.

ESR 1611: Verkoop van niet-duurzame goederen en diensten aan bedrijven

Deze post is sterk gestegen tov BO2016 door de nieuwe dienstverlening die wordt aangeboden aan de openbare besturen. Vanaf mei 2015 kan het OC-ANB namelijk ook de financiële afhandeling van de houtverkoop doen voor de openbare besturen. Om BTW technische redenen moet daarvoor het hout eerst aangekocht worden van het openbaar bestuur om het nadien te kunnen verkopen. Dit zorgt voor een sterke stijging in de werkingsmiddelen (aankoop) maar eveneens in de ontvangsten (verkoop). Bij de uitvoering 2015 ging het om 2.25 mio euro. Beide bedragen heffen elkaar echter op. Het OC-ANB int enkel de 3% onkosten van de koper om de dienstverlening te bekostigen.

Deze post omvat zowel de inkomsten van de houtverkoop als van de contractopleidingen, korte termijnverhuur en andere kleinere ontvangsten.

ESR 3910: Inkomensoverdrachten EU-instellingen

In 2016 starten enkele nieuwe Europese projecten. De subsidies hiervan zorgen voor een stijging van deze post.

Er zijn geen significante wijzigingen t.o.v. BO 2016 op de andere ESR-codes.

1.2. Uitgavenartikelen

ESR 0322: Over te dragen overschot van het boekjaar

Het overschot van het boekjaar wordt ingeschat o.b.v. de werking voorzien in 2016.

ESR 121: Werkingsmiddelen

Onder werkingsmiddelen worden die uitgaven verstaan die hetzij nodig zijn voor de interne werking, hetzij niet-duurzame goederen en diensten betreffen in kader van projecten. Er wordt een stijging voorzien naar aanleiding van de nieuwe dienstverlening aan de openbare besturen (zie ESR16.11).

ESR 7112: Aankoop van gronden

Het OC-ANB voorziet in 2016 geen budget meer voor het aanschaffen van gronden in kader van een betere ontsluiting van bestaande vastgoedprojecten.

ESR 7200: Inrichting van gebouwen

De kosten voor het optrekken en inrichten van gebouwen worden naar boven bijgesteld. Dit enerzijds door de in 2015 opgelopen vertraging in de afwerking van de eigen loods in Hechtel-Eksel. Anderzijds wordt de bouw van het Zwin kijkcentrum en de Koninklijke Loge afgerond in 2016.

ESR 7430: Verwerving van overige investeringsgoederen

Beperkte middelen voorzien in 2016.

ESR 7440: Verwerving van overige investeringsgoederen

Dit is een raming van investeringen in nieuwe IT-materiaal, nieuwe software en het verder ontwikkelen van het concept online leren. Het overgrote deel is voorzien voor de aankoop van CMSI, software die de opvolging van beheerplannen mogelijk maakt. Er zal verder sterk worden ingezet op een nieuwe manier van kennisdelen via online, interactieve producten.

ESR 8112: Kredietverlening aan privébedrijven

Beperkte middelen voorzien in 2016.

K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN

K.1. VLAAMSE MILIEUHOLDING NV

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

Onder dit punt worden de ontvangsten en uitgaven van de VMH-begroting 2016 op het niveau van de ESR-code besproken.

1.1. Ontvangstenartikelen

ESR 08.21: Overgedragen overschot vorige boekjaren

Betreft het saldo dat eind 2015 reëel werd overgedragen naar 2016.

ESR 28.20: Dividenden

Het betreft hier het verwachte dividend dat VMH in 2016 zal ontvangen van NV Aquafin.

1.2. Uitgavenartikelen

ESR 03.22: Over te dragen overschot van het boekjaar

Het betreft het saldo dat naar raming eind 2016 overgedragen zal worden naar de begroting van 2017.

ESR 25.00: Dividenden

Het betreft hier de geraamde dividenden die de Vlaamse Milieuholding in 2016 zal uitkeren aan haar aandeelhouder.